

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 20— Din
za inozemstvo 30—
neobvezno

Oglasi po tarifu

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 1
Celje, Aleksandrova c

Račun pri pošti, čekov.
zavodu šte. 11.842

Ljubljana, 12. avgusta.

Ko je bil vstopil Stjepan Radić s celotno svojo stranko v boljševiško internacionalno, se je včeraj pod zaščito kraljevske vlade SHS z diplomatskim potnim listom vrnil v Zagreb. Smeje se je vozil mimo naših pograničnih oblasti, ki so z zapornim poveljem v žepu, perpleksno gledale, kako se vrača voditelj vseh protidržavnih elementov kot polnomočnik moskovske sovjetske vlade na Balkanu in kot gospodar kraljevske vlade v državo, katero je s tako verno celo mesec blatil po Evropi.

Pred svojim odhodom iz Moskve je izjavil Stjepan Radić v boljševiškem službenem glasilu svoje zadovoljstvo nad novim režimom v Jugoslaviji (katere on ne priznava) in svoje prepričanje, da je sedaj vse v najboljšem tiru, da se more realizirati boljševiški ideal tudi v kraljevini SHS.

Res je vse v najboljšem tiru. V jugoslovenskem parlamentu je Radićeva stranka glavni in odločujoči faktor vladine večine. Predsednik HRSS se hvali, da je prisilil jugoslovenskega kralja, da je postavil vladu po njegovi, Radićevi volji, češ, zbal se je moje revolucije. Koncilijantno pripominja, da mu je revolucija »nevolja« in da revolucionarna taktika ni dogma niti boljševiške niti njegove politike. Pripravljen je tudi mirnim potom likvidirati kraljevino Jugoslavijo. Vlada je že v njegovih rokah, v parlamentu ima odločilno besedo v blokaški večini. Sedaj je treba preiti k praktičnemu delu. Že so pripravljene ukazi za prehod državne uprave v njegove roke. Zanesljivi veliki župani in po možnosti tudi ostali višji upravni funkcionarji naj pripravijo teren. Korenite povsem neopazne izpremembe v policijskem aparatu, v razmejitvi orožništva bodo zasiguralo eksekutivo. Prestojne še vojska. Derventa je pokazala metodo

Kolika jasnost in kolika odkritostnost pri Radiću in kakšna strahovita slabost pri onih, ki jim po zakonu gre čuvanje naše domovine, tokovine tolikih naporov in žrtve! Govornik kraljevske vlade izjavlja, da glede narodnega in državnega edinstva, glede ustave ni treba izgubljati besede. Preko Radićevih napovedi se prebaja mirno na dnevi red in njegove izjave so »dogodki v inozemstvu«, ki se kraljevske vlade ne tičejo!

Zivimo v čudnih časih in človeku se dozdeva, kakor da bi vse to, kar se vrši pred našimi očmi, ne bilo trda istina, nego plod bolesne fantazije.

Dejanja, ki so se skozi pet let obstoja naše države in tudi še pred mesecem dni klasificirala kot zločini zoper državo, se danes nelo tolerirajo, marveč priznavajo kot akcije, ki so le izraz drugačnega »mnenja«. Via facti je suspendiran kazenski zakon, naperjen proti veleizdajalskim zločinom. Izgleda, kakor da bi bila Jugoslavija danes na isti poti, na koji je bila Avstro - Ogrska od trenutka, ko so se slabosti lotile zadnjega avstrijskega cesarja Karla.

Ljudje vprašujejo, kako je mogoče, da se dogodki tako razvijajo. Ako naj velja sedanje stanje kot zadnji poskus, da se spravi federaliste na pravo pot, je vsako odlašanje s koncem eksperimenta, ki se je v 14 dneh izkazal kot skrajno opasen, lahko usodno. Pustite, da se razkroj nadaljuje in nikdo ga brez največje sile ne bo mogel več zajeti.

Radić dobro spekulira. On vé, kako opasno je sedanje stanje za moralo nacionalnih elementov. Čim dalje traja ta režim, ki je v polnem pomenu besede njegov režim, tem bolj morajo po njegovem računu oslabeti one zdrave sile v narodu, ki so edina garancija, da preboli Jugoslavija bacila separatistične propagande. Odrpna energija narodnega življa v vseh delih države je danes še živa in močna. Odložena je, da brez najostrejšega boja ne da iztrgati in uničiti tekovin, za katere je poteklo toliko mučeniške krvi. »Danes še,« posmešno pravi Radić. Toda ali tudi jutri, ko boste videli, da je proti Vam in Vašim idealom ona ista država, katere je plod teh idealov, ko se boste končno uverili, da sem jaz, ki razdiram od Boga in kralja postavljena avtoriteta nad vami?

Tudi jutri. Nacionalna misel ne umre. Toda grozijo ji, da bo kmalu tako pregrešna, kakor je bila nekaj pod tirani. Hočejo jo proglasiti za buntovnika proti avtoriteti države, katero je ona stvorila.

Tak je Radićev načrt. Danes je dobil svojo drugo sankcijo. Vlada od njegove milosti je zmagala s 160 proti 114 glasovom. Predigra je končana. Radić snuje nadaljna načrta.

Glasovanje o deklaraciji

DANES ZJUTRAJ OB ½ 2. SE JE VRŠILO GLASOVANJE O DEKLARACIJI — VLADA JE S POMOČJO RADIĆA, NEMCEV IN TURKOV DOBILA VEČINO.

Beograd, 12. avgusta, p. Pozno ponoči je bila zaključena deklaracijska debata. Vlada je dobila zaupnico. Iz razmerja glasov se jasno vidi njena popolna odvisnost od radićevcev ter tujerodnih elementov, Nemcev in Turkov. S koncesijami na račun narodnega jedinstva in nacionalnih interesov je kupljena ta večina. Brez koncesij Radiću, Nemcem in Turkom bi vlada ostala napram nacionalni opoziciji daleč v manjšini ter ne bi spravila skupaj niti 100 glasov.

Rezultat glasovanja je 169:114.

Beograd, 12. avgusta, r. Na današnji dopoldanski seji skupščine je bila po izvršenih formalnostih predlogu poslanca Voje Lazića glede izpremembe o beglunski uredbi v Bosni in Hercegovini priznana nujnost.

Nato je predsednik skupščine Ljuba Jovanović naznanil, da je v smislu § 41 poslovnika vložilo 40 poslancev predlog, da se debata o vladni deklaraciji skrajša in konča že danes. (Višarni protesti pri opoziciji. Klic: »Ali je to parlamentarna delovna vlada? Boj se razprave!«) Pri glasovanju je bil predlog sprejet z večino glasov.

V razpravi o vladni deklaraciji je govoril prvi radikal dr. Peleš, ki je konstatiral, da je bil prihod Radićevcev v Beograd sicer z veseljem pozdravljen, vendar pa se žalibog njihova politika ni čisto nič izpremenila. Niti en Radićevce se dosedaj ni izpregovoril v debati, da dokazuje sodelovanje svoje stranke v skupščini in da Radićevci niso prišli samo za to, da bi rušili ali podpirali vlado. Ako ostane pri tem, potem bi bila HRSS nekaj Damoklejev meč, ki operira enkrat v Zagrebu, drugič v Beogradu. Davidovičeva vlada je šla Radićevcem na roko, ni pa našla pri njih nobenega odziva. Nasprotno. Radićeva stranka je stopila v tretjo internacionalo. Nikakor se ni moglo sporazumeti z nepomirljivimi formulami HRSS od 3. avgusta, v katerih se izjavlja, da je bil vstop v tretjo internacionalo izvršen, ne da bi stranka opustila svoj program in taktiko. Dr. Peleš je dalje napadel vlado, ker se ni udeleževala debate in ugotovil, da je s tem pokazala svojo parlamentarno slabost ter izgubila bitko. Na tem ni ničesar izpre-

menil niti govor dr. Marinkovića, ki je nastopil šele po štirih dneh. Marinkovičev govor samo dokazuje, da je vlada razočarana, ker je uvidela, da problema naše notranje politike ni mogoče tako lahko rešiti. Dr. Peleš je izjavil koncem svojega govora, da bo glasoval proti deklaraciji.

Posl. Wilder je naglašal, da pomeni sklep o skrajšanju debate kršitev poslovnika, čemur pa predsednik Jovanović ugovarja. Pri glasovanju je ostal Wilderjev predlog v manjšini.

Bivši minister Simonović je kritiziral vladno deklaracijo, ker ne pove, v čem obstoja sporazum vladnih skupin. Zdi se mu, da gre za revizijo ustave, toda te vlada ne more izvesti, ker ne razpolaga s tripetinsko večino. Pozdravlja vsako akcijo, da se zatre korupcija. Ugotavlja, da je prišla Moskva do prepričanja, da na Balkanu s pomočjo delavstva in njihovih strank ni mogoče doseči komunistične revolucije. Zato poskuša, da uvede boljševiški sistem s pomočjo »kmečke internacionale«. Vlada naj zato razjasni, kako stališče zavzema napram vstopu HRSS v seljaško internacionalo in kako se ta pristop sklada z našim kazenskim zakonom in posebno z zakonom o zaščiti države. Naš narod bo imel dovolj moči, da zatre tudi poskus s seljaško internacionalo, ki nikakor ne more izboljšati položaja seljakov, ker vlada ravno v Rusiji največji kaos.

Seja je bila zaključena ob 12. uri.

Beograd, 13. avgusta, r. Na popoldanski seji skupščine so govorili v deklaracijski debati govorniki najrazličnejših strank, med drugimi Davidovičev Agatonović, samostojni demokrat Gorgije Branković, radikali: Milan Pavlović, Boža Maksimović i. dr., Svetozar Pribičević pa v osebni zadevi.

Ob pol 8. zvečer je bila seja prekinjena in se je nadaljevala ob 9. Govorili so še zadnji govorniki strank med njimi Nikola Pašić, ki pa se je omejil na kratko izjavo, da radikalna stranka ne more imeti zaupanja do nove vlade in da bo zato glasovala proti deklaraciji.

Ob pol 2. zjutraj je nato zbornica prešla k glasovanju. Za vlado je glasovalo 169 poslancev, proti 114.

Po Radićevem povratku

VLADA V ZADREGI IN BOJAZNI. — DR. MAČEK JE PRINESEL V BEOGRAD NOVA NAROČILA ST. RADIĆA.

Beograd, 12. avg. Povratek Stjepana Radića v Zagreb je izzval v Beogradu veliko senzacijo ter je napravil zlasti na vlado mučen utis. Vlada se je namreč trudila doseči, da ostane Radić še nekaj časa v inozemstvu in da se vsekakor ne vrne pred zaključkom deklaracijske debate ter pred prihodom kralja v Beograd. Hotela je tudi prepričati, da bi se videlo, da je navzlic sodnim preiskavam, ki tečejo proti Radiću radi veleizdaje, pristala na to, da se Radić ne aretirajo, temveč da se mu pustijo popolnoma slobodne roke za nadaljno delovanje. Medtem se je Radić brez ozira na vladine želje in obljube svojih podpredsednikov pripeljal domov.

Se zvečer se je sestala konferenca ministrov, katere se je udeležil tudi podpredsednik HRSS Predavec. Ta je sporočil, da je že telefonsko govoril z Radićem, ki odobrava dosedanje politiko vlade ter pristaja, da glasujejo poslanci HRSS za vlado. V daljše obveznosti pa se Radić zaenkrat ne spušta ter pravi, da bo njegovo postopanje odvisno od postopanja vlade. Ministri so skušali Predavca plašiti, češ, ako bo Radić delal težkoče, ne bo preostajalo ničesar drugega, nego iskati drugo rešitev situacije ali potom režima, ki bo neodvisen od zadržanja HRSS, ali pa s pomočjo vladne močne roke, ki bi vodila volitve, upo-

rabljalo vso moč zakona proti prevratnim elementom.

Mnogo se je opazalo, da se je te čisto politične konference udeležil vojni minister general Hadžić. Pripoveduje se, da je general Hadžić opozarjal na ne vzdržnost položaja. Avtoriteta zakona bo kompromitirana in vsakemu prevratnemu poskusu bo dana sankcija, ako ostanejo Radićevi zločini proti državi, dinastiji in narodu nekažnovani radi tega, ker vlada brez Radićevce volje ne more živeti.

Končno je vlada sklenila zabraniti vse manifestacije ter je zaprosila radićevce, da ji v tem oziru ne delajo težkoč.

Podpredsednik HRSS Predavec je izjavil, da ima o vsem tem odločiti Radić, ki pošlje dr. Mačka v Beograd z novimi instrukcijami.

Beograd, 12. avgusta. Zjutraj je prispel iz Zagreba dr. Maček, ki je nato prej konferiral s svojimi poslanci, nato pa se z Davidovičem, dr. Korošcem, Marinkovićem, Petrovičem in Predavcem. Na konferencah je ministra obvestil o Radićevem povratku in izjavil, da Radić popolnoma odobrava dosedanje delo vlade in stališče svojega kluba. Čim končajo seje skupščine, oddajo poslanci HRSS v Zagreb in bodo imeli sejo, na kateri bo poročal Radić o svoji akciji v inozemstvu, posebno v Rusiji.

Londonska konferenca

UGODEN POTEK DIREKTNIH NEMŠKO-FRANCOSKIH POGAJANJ. SPORNO JE LE ŠE EVAKUACIJSKO VPRAŠANJE.

Pariz, 12. avgusta, s. Po zadnjih francoskih listov je Macdonald brez drugega sprejel Herriotov načrt glede vojaške kontrole. Angleške čete bodo izpraznile koelnski pas, čim bo izvedena razorožitev Nemčije, nakar bo medzavezniška kontrolna komisija izročila svoj posel Zvezi narodov. Glede francosko-nemških odnošajev je izročil francoski finančni minister nemškemu ministru za zunanje posle listino, ki se opira na načelo največjih ugodnosti in obojestransva.

Splošno se smatra, da je napetost v nemško-francoskih pogajanjih, ki so se začela sinoči ob 18., precej popustila. »Matin« pravi, da se bo konferenca zedi-

nila na evakuacijski rok devetih mesecev, pregovori o tem pa še niso zaključili. Francija je pripravljena končati porubsko akcijo, ako da Nemčija gotova jamstva, o katerih se sedaj razpravlja.

V angleških krogih so zelo optimistični in ponovno potrjuje, da bo Herriot predlagal rok kakih 11 mesecev za izpraznitev Poruhra. Nemci pa so izjavili, da hočejo brezpogojno imeti izpraznjeno to pokrajino do 10. januarja. Izgleda, da je dobil francoski ministri predsednik od svoje vlade neomejeno pooblastilo v vprašanju izpraznitve Poruhra, tako, da je pričakovati v najkrajšem času popolno soglasnost

„Ljudska vlada“ na delu

PRIPRAVE ZA PARTIZANSKI REŽIM. — NEKDANJI »DEUTSCHES HAUS« PRVA KUPNINA ZA NEMŠKE GLASOVE! — PROTI NACIONALNI SMERI NAŠE SOLE. — IZROČITEV KMETIJSKE DRUŽBE NAŠIM KLERIKALCEM. — VARANJE DRŽ. NASTAVLJENCEV IN PENZIJONISTOV. — IZIGRAVANJE HIŠNIH POSESTNIKOV IN NAJEMNIKOV.

Beograd, 12. avgusta, r. Vlada za časa deklaracijske debate ni mogla pričeti z izvrševanjem svojega »programa« t. j. onih stvari, ki so v svrhu partizanskega saturiranja dogovorjene med grupami vladnega bloka. Vladna rezerva je razumljiva, ker je večina teh programatičnih točk silno kompromitujoča za vlado in bi njihovo izvrševanje situacijo kabineta še bolj pokvarilo. Sedaj po zaključku deklaracijske debate, ko bo vlada imela formalno zaupnico, bo pristopila tudi ukrepom, ki so že od vsega početka predvideni.

Po informacijah iz vladnih krogov namerava režim pričeti s partizansko politiko.

Predvsem se bodo izvršile osebne spremembe na vodilnih upravnih mestih. Cela vrsta ukazov je vladarju že predložena. Nekateri so podpisani a še ne objavljani (n. pr. odstavitev vseh vel. županov na Hrvaškem), druge je kralj zadržal. Vladini krogi zatrjujejo, da bo vlada pri kralju, čim se povrne v Beograd, urgirala podpis teh ukazov, ki se tičejo predvsem imenovanja novih velikih županov, eksponentov poedinih vladnih grup.

Specijalno za Slovenijo pripravila prosvetni minister spremembe na šolskem polju. Zakon sicer onemogoča obnovitev nekdanjega klerikalnega terorja proti učitelstvu. Klerikalna prosvetna uprava pa bo skušala postaviti svoje eksponente na vodilna šolsko-upravna mesta, zasesti čim največ praznih učiteljskih in profsorskih mest z odličnimi klerikalci in separatisti ter potom primerne pritiska oslabil sedanj jugoslovenski nacionalni značaj naše narodne sole.

Kot kupnina za nemške glasove se bodo izvršile tudi razne koncesije v prilog nemškim interesom v Sloveniji. Vlada je že dala ustaviti prenos bivšega celjskega Deutsches Haus na slovensko organizacijo, akoravno je sodišče v vseh treh

instancah izreklo, da je bila prodaja nemške hiše ob prevratu na nekatere celjske nemške privatnike povsem neupravičena in se je torej razveljavila. Nemci so preprečitev nacionalizacije Deutsches Hausa stališči kot pogoj svojega glasovanja za vlado. Ravno tako jim je vlada obljubila privilegije na šolskem polju.

Na polju gospodarskih akcij je nameravana predvsem odprava sedanega stanja v Kmetijski družbi. Izvršijo se naj priprave, ki bodo klerikalcem omogočile, da nadaljujejo svoječasno započeto akcijo sprejemanja novih članov v Kmetijsko družbo. Čim bo klerikalna večina zasigurana, se bo razpisal občni zbor.

Predvideni so nadalje razni ukrepi, ki naj otežijo delo naprednih prosvetnih organizacij, zlasti Sokolstva.

Glede uradniškega vprašanja se hoče vlada izogniti težkočam s tem, da je postavila komisijo, ki naj »študira«, kako bi se dal činovniški zakon revidirati. S tem naj se uradniška zadeva zavleče do jeseni. V avgustu bi se imeli upokojenec imenovati na nove draginjske doklade. Dotična odredba je bila zadržana, češ da ni denarja. Mnogi milijoni so bili namreč porabljeni za izplačevanje haka muslimanskim begom (velepsošnikom). Glede raznih materialnih zahtev državnih nastavljenecv se vlada ne namerava angažirati. Zato je tudi odloženo, da ne bo sklical finančnega odbora Narodne skupščine, ki je kompetenten za vprašanja tičoč se draginjskih doklad.

Veliko brige zadaja vladi tudi vprašanje stanovanjskega zakona. Izdeluje se načrt, po katerem naj bi od 1. januarja 1925 veljale stanarine v zlatu, stanovanja pa bi naj ostala neopredeljena.

Vladine akcije so zadnje dni nekoliko zastale tudi radi tega, ker je položaj kabineta postal jako kritičen in se ne ve, ali bo za te akcije ostalo kaj časa.

Kaj pripoveduje Radić v Zagrebu

KRALJ SE BOJI REVOLUCIJE — ZATO JE DAL VLADO BLOKU IN RADIĆ JE ZA ENKRAT PRIPRAVLJEN SMATRATI REVOLUCIJO ZA »NEVOLJU«.

Zagreb, 12. avgusta, r. Današnji »Hrvat« priobčuje uvodoma vsebino razgovora, ki ga je imel Stjepan Radić danes s predsednikom krajevne organizacije Hrvatske Zajednice v Zagrebu dr. Srkuljem. Radić pravi, da ni hotel »triumfalnega« sprejema, ker noče delati vladi težkoč in neprilic.

Radić pravi, da se je pripeljal čez granico s potnim listom Lige narodov, ki mu ga je izdala angleška vlada. (Kar ni točno!) V Mariboru mu je policijski komisar baje dejal, da im nalog, da ga aretirajo, on pa da mu je odgovoril, naj stori kar hoče. Nato mu je dal komisar za spremstvo detektiva.

O svojem bivanju v Moskvi je Radić povedal, da je stanoval nasproti nekdanjemu carskemu dvoru v palači, ki jo stalno čuva straža, tako da je bil na varnem. Sovjetska vlada da mu je priporočila, naj ne gre nikamor drugam, zlasti ker je baje proti njemu g. Ninčić koval čaroto s svojimi agenti. (Vsi federalistični »državnik« se neprestano bojijo »zarote« in Radić pripoveduje o njej ravno tako skrivnostno kakor g. Korošec. Op. ur.).

O svojem delovanju v inozemstvu je Radić dejal: »Naša je stvar potpuno uspešna, kako se nisam nadao«. »Ja sam znao, da Pašić mora pasti«. Kralj je bil po Radićevem nazoru prisiljen, da izroči vlado bloku. »Pašića je srušilo to, što sam izjavio: Ako Pašić ne bude na vlasti, onda jamčim, da u Jugoslaviji neće doći do revolucije.« Kralj se je torej zbal revolucije.

Sovjetska vlada ne bi priznala Jugoslavije, dokler bi bil na vladni Pašić, pa naj bi se Ninčić še tako pahal. Z Rakovskim, brez katerega se na Balkanu ničesar ne stori, se je Radić v Moskvi razgovarjal dve uri. Dejal mu je: »Tudi jaz sem istega mišljenja kot vi: »Revolucija može biti. Ona je nevolja, ali revolucija nije dogma«.

Borza

12. avgusta:

ZAGREB. V efektih je tendenca dalje slaba. Promet v splošnem zelo majhen. — V devizah je bila tendenca nespremenjena. Tečajji so se v glavnem obdržali na včerajšnji višini. Le deviza na Švico je padla, ker je tudi mednarodna slabša. Istoako je oslabil Pariz. Blaga je bilo dovolj. Narodna banka je pokrila le nekaj povpraševanj v čekih na London in Italijo. Promet je bil srednji, a trgovalo se je največ v devizah na Dunaj, Italijo, London in Švico. Notirale so devize: Amsterdam 3100 do 3120, Dunaj 0.1129 do 0.1149, Bruselj ček 417.5 do 422.5, Budimpešta 0.1063 do 0.1083, Italija izplačilo 963.65 do 966.65, ček 363 do 366, London izplačilo 367 do 370, ček 366.5 do 369.5, New-York ček 80.13 do 81.13, Pariz 455 do 460, Praga 237.9 do 240.9, Stockholm 0 do 2200, Švica 1520.75 do 1530.75; valute: dolar 79.25 do 80.25, aK 0.1125 do 0.1145, K 235 do 238, francoski franki 452.5 do 457.5, švicarski franki 1325 do 1335, lire 361 do 364; efekti: bančni papirji: Trgo 53 do 37, Hrvatska 40 do 45, Eskomptna 122 do 124, Kreditna Zagreb 122 do 125, Hipo 63 do 64, Jugo 110 do 115, Ljubljanska kreditna 225 do 230, Prašteditona 915 do 0, Srpska 139 do 140; industrijski papirji: Eksploatacija 110 do 112, Sečerana 1090 do 1110, Isis 80 do 81, Narodna Sumka 78 do 80, Nihag 84 do 86, Gutmann 695 do 705.

Slavonija 95 do 96, Strojne 150 do 0, Trbovlje 480 do 0, Vevče 120 do 127.5; državni papirji: 7 odst. posojilo 0 do 64, 4 odst. agrarne 22 do 24, Vojna škoda 122 do 123.5.

BEograd. Poslovalo se je na curiški bazi 6.55. Tendenca je bila nekoliko nestanovitnaš kakor včeraj. Povpraševanje je bilo v glavnem pokrito s strani privatnih bank. Narodna banka je deloma pokrila povpraševanje po devizah na Italijo, New-York in Dunaj. Me

CURIH: Beograd 6.625, New-York 530, London 24.12, Pariz 30.40, Milan 24, Praga 15.725, Budimpešta 0.0069, Bukarešta 2.425, Sofija 0.875, Dunaj 0.007475.

DUNAJ: Beograd 880 do 884, Budimpešta 92.60 do 94.60, Milan 3214 do 3226, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 4062 do 4048, Praga 2103 do 2113, Sofija 515 do 519, Curih 13.405 do 13.455, dinarji 877 do 883, lire 3210 do 3230.

PRAGA: Beograd 42.20, Rim 154.50, New-York 33.95, Curih 643.

BERLIN: Beograd 5.27, Milan 19, Praga 12.40, Pariz 23.98, New-York 4.19.

NEW-YORK: Beograd 125, Švica 1886, Italija 452.50, Praga 295.

RUSOM PREPOVEDAN VSTOP V ŠVICO.

Curih, 12. avgusta. j. Zvezni svet je izdal splošno prepoved za potovanje ruskih državljanov (sovjetskih) v Švico.

Protestni shod JDS zoper ukinitev mariborske oblasti

MANIFESTACIJA DRŽAVNE IN NARODNE MISLI OB SEVERNI ME-
JLI — POLOM IZPOSOJENIH DAVIDOVIČEVCEV.

Maribor, 12. avgusta.

Nocoj se je vršil v Narodnem domu protestni shod, ki ga je sklicalo oblastno načelstvo JDS za mariborsko oblast, zoper ukinitev samostojne oblasti mariborske in podreditve ljubljanskemu velikemu županu. Ker se velika dvorana Narodnega doma popravila, se je moralo vršiti zborovanje v restavracijskih prostorih, ki so bili nabit polni. Na splošno začudenje vseh Mariborčanov so se sinoči pojavili po mestu lepaki, s katerimi se poziva Davidovičevi demokrati, da se udeležijo protestnega shoda. Doslej so namreč vedeli o Davidovičevih v Mariboru samo radijalci. Da so zrasli tudi na njihovem zelniku, se je pokazalo baš na nocojnem shodu. Doživeli so takšen poraz kakršnega so doživeli doslej edino mariborski »zagorski zvonovi«, nov dokaz, da za kompromisarje na nacionalnem polju ob severni meji ni prostora.

Zborovanje je otvoril in vodil predsednik oblastnega odbora dr. Fran Lipold, ki je naglašal, da za takšno spremembo, kakršno so pred par dnevi objavili režimski listi glede mariborske oblasti, ni zakonite podlage in da naravnost nasprotuje ustavi in obstoječim zakonom. Z ministrskimi dekreti se v pravni državi ne odpravljajo ustavno zajamčene ustanove, a zakonskim potom ni mogoče spremeniti ustavnega določila.

Kaj bi pomenila ukinitve samostojne mariborske oblasti v državnem, nacionalnem, kulturnem in gospodarskem oziru baš ob severni meji, o tem je obširneje govoril mesto odsotnega prvotnega določena pa zadržanega bivšega ministra dr. Kukovca dr. Reisman. Govornik je naglašal, da se vse naše politično življenje čim dalje bolj potaplja v brezmejno demagogijo, s katero skušajo brezvestni politiki slepiti lahkoverno in dobrodušno ljudstvo. Le tako je razumljiva vest režimskih listov o ukinitvi mariborske oblasti. Klerikalcem gre za popolno eksploatacijo Slovenije. Če že k temu molči nezavedna masa, ne sme molčati kulturno središče, kot je Maribor, najmanj pa mi demokrati, ki smo pomagali pridobiti to za Maribor tako važno in koristno upravno oblast, ki naj bi širše sloje pritegnila k sodelovanju za javne koristi ter vzgajala ob meji državno misel in zavest. Za našo obmejno pokrajino je doslej bilo premalo umevanja, najmanj pa pod klerikalno ero.

Kar se dogaja z mariborskimi kulturnimi institucijami, ko sedi dr. Korosec na ministrskem stolu in se senčji v Radičevi milosti, je naravnost sramota. Narodno gledališče tik pred otvoritvijo sezone, nima niti toliko sredstev, da bi moglo angažirati enega samega umetnika. Nič boljše ni na gospodarskem polju, kjer niti najzagrizenjši klerikalec ne more trditi, da bi mu bila mariborska oblast škodila. Naš boj nikakor ne velja Ljubljani.

Po volitvah v mariborski oblasti

NAPREDOVANJE DEMOKRATOV PROTI NEMCEM IN KLERIKAL-
CEM. — NEKATERI NADALJNI REZULTATI.

Maribor, 12. avgusta.

Pred nami leže sedaj rezultati vseh občinskih volitev v mariborski oblasti, v dopolnilo javljamo še nekatere izide, ki smo jih prejeli šele danes:

Silvica: delavska lista 11 (1), SLS 22 (2), toda klerikalci te liste ne priznavajo kot svoje, delavska zveza 25 (2), viničarska lista 13 (1), SKZ (priznava SLS) 34 (3).

Grušova: SLS 31 (4), SKS 28 (3).

Loče: Nemška lista znanega graščaka Posseka je bila radi potvorbe podpisov razveljavljena in je izvoljena slov. kompromisna lista.

Sp. Šentjakovski dol: SLS 20 (1), protiklerikalna SKZ (Peklar) 132 (8).

Vosek: SLS 54 (5), SKS 51 (4).

Sv. Anton v Slov. gor. SLS 20 (3), napredna izvenstrankarska lista 29 (4).

Drganja: SLS 5 m., km. zveza malih posestnikov 2 m.

Jablance: SLS 40 (5), Gospodarska str. 1 (0), kmečka zveza 17 (2).

Korena: SLS 47 (5), Km. zveza 23 (2), neodvisna gospodarska 27 (3).

Kremberk: SLS 19 (3), km. in obrt. del. stranka 21 (4).

Sp. Porčič: Gospod. str. 22 (3), SLS 34 (4).

Šetarova-Radehova: SLS 22 (4), napredna gospodarska str. 13 (2), SKS 6 (1).

Sv. Trije Kralji: demokratska stranka 21 (2), SLS 37 (5).

Sv. Trojica: km. zveza 24 (5), napredna gospodarska stranka 9 (2).

Zimica: sl. neodvisna gospodarska str. 10 (1), SLS 41 (5), km. zveza 11 (1).

Popolnoma objektivni sodnik mora pri pogledu vseh rezultatov reči, da so se ljudje po večini zavedali pravega pomena občinskih volitev: spraviti v občine redno gospodarsko delo; odločitev nebroj kompromisov celo v krajih, kjer so ljudje sicer strankarsko celo ostro opredeljeni; odločitev nebroj gospodarskih list, ki so bile zamišljene tudi v neštetih drugih občinah, kjer na so klerikalci že na sklenjenem

ki je in ostane naše nacionalno in kulturno središče in nam iz srca privoščiti napredek, temveč klerikalni vladarji v Beogradu, (Medklic dr. Toplak, ki protestira proti izrazu klerikalna vlada), ki gazi zakon in ustavo na lju-bo svojim strankarskim interesom. Ol-sklepu svojega govora se je dr. Reisman dotaknil še občinskih volitev v Mariboru, ter pozval zborovalce, da ob tej priliki dokažejo svojo državotvornost in nacionalizem.

Nato je spregovoril g. Weigl, ki je z gospodarskega stališča razmišljal posledice, ki bi jih imela ukinitve mariborske oblasti. Gospodarski krogi odločno zahtevajo, da se mariborska oblast kar najbolje uredi v splošno korist. Tajnik oblastne organizacije JDS Spindler je prečital resolucijo, ki je bila sprejeta na seji oblastnega načelstva, in katero je »Jutro« pred par dnevi objavilo.

K besedi se je oglasil znani gospodarski strokovnjak dr. Pipuš, ki je s stvarnimi dokazi priporočal resolucijo v sprejem.

Končno se je oglasil tudi dr. Toplak, zdravnik v Mariboru in »mariborski zupnik Davidovičeve vlade«, kakor se je sam označil. Komaj je začel citati svoj govor, so zadoneli ogorčeni medklici, zlasti, ko je začel zagovarjati Davidoviča in njegovo bratovščino s Korosecem in Radičem. Ker je vedno govoril o »Davidovičevih« v Mariboru so zborovalci zahtevali naj jih že vendar enkrat predstavi. Toda dr. Toplak se je zaman oziral po dvorani.

Dr. Lipold je končno pozval govornika, naj govori k stvari in se izjavi, ali je proti ali za mariborsko oblast. Dr. Toplak je nato začel citati neko resolucijo, s katero izrekajo mariborski Davidovičevi vladi zaupnico. Dalje ni prišel, ker so ogorčeni medklici oglušili vsako njegovo besedo. Ko so ga še zborovalci opozarjali, kako neumesten je takšen nastop, je utihnil nakar je bila soglasno in brez ugovora sprejeta predlagana resolucija načelstva JDS.

G. Lovro Petovar je ob tej priliki še opozoril na ukinitve srednje kmetijske šole v Mariboru, kar je izzvalo ponovno ogorčene proteste. Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki zahteva, da se ukinitve nemudoma prekliče, razpiše sprejem novih učencev in nastavi potrebno učno osobe.

Dr. Koderman je v podkrepitev izjavljanih predgovorov, ki so kritizirali postopanje sedanje vlade, navedel še slučaj s celjskim »Deutsches Haus«. Pod prejšnjo vlado je bilo na podlagi sodniške razsodebe definitivno rešeno, da preide premoženje celjske »Nemške hiše« v našo nacionalno posest. Sedanjim notranji ministru pa je brzojavno odredil, da se vsa dela za prevzem premoženja s strani Slovencev nemudoma ustavi, in je o tem ovestil tudi zastopnike Nemcev. Ogorčeni medklici: »Dr. Toplak sedaj zagovarja Davidoviča!«

Po zaključnem govoru g. Lipolda je bilo zaključeno lepo uspešno zborovanje z vzkliki: Živela mariborska oblast, živel ustava, živel kralj!

Kateri razstavljalec na velesojmu bo imel velik uspeh?

Samo oni, ki bo pred in med sejmom z inserati v »Jutru« sistematično opozarjal široko javnost na svoje predmete. Brez dobre reklame ni danes mogoča nobena prireditev, brez prave reklame pa tudi ni dobre kupčije. ZATO INSERIRAJTE V »JUTRU«.

smo napredovali. Kako so klerikalci zadovoljni z izidom, je razvidno najbolj iz včerajšnje »Straže«, ki samo suho poroča med domačimi vestmi »Izidi občinskih volitev«. Več mesecev je vabila v svoje okrilje zlasti slovenjebistriške Nemce, češ da sta obe Gospodarski listi demokratski, sedaj pa pravi, da je ena teh list nemška.

OBČINSKE VOLITVE V KOČEVSKEM SREZU.

Ribnica voli 25 odbornikov. Vseh volilcev je 635, volilo pa jih je 549. SLS je dobila 320 glasov (15 odbornikov), gospodarska lista pa 229 glasov (10 odbornikov). Pri skupščinskih volitvah so dobili naprednjaki le 177 glasov in so tedaj napredovali za 52 glasov, dočim so imeli klerikalci 371 glasov in so tedaj nazadovali za 51 glasov.

Dolenja vas pri Ribnici voli 25 odbornikov. Vseh volilcev je 541, udeležilo se jih je 314. SLS je dobila 267 glasov (21), gospodarska napredna lista 47 glasov (4). Za te volitve se je vrnil poslanec Škulj iz Beograda domov, da osebo pomore svojim ljudem do zmage. Radi pretenj in teorija je večina naprednjakov ni udeležila volitev. Baje se je zapretilo delavcem na tovarni Dedni dol, da se bodo vsi ukenili, če gredo volit. Na volišče je res prišel samo eden. Zadevi bomo posvetili vso pozornost in o njej še spregovorili.

Dane so imele vloženo le eno listo, ki je sicer nosila ime SLS, ki pa je bila po večini sestavljena iz naprednjakov. Izvoljen je bil za župana g. Ivan Pucelj iz Dan štev. 7, proti bivšemu zagrnjenemu klerikalcu županu g. Klunu. Občina je bila dosedaj povsem v klerikalnih rokah.

Jurjevica je imela tudi eno samo listo, ki je istotako po večini iz naprednjakov sestavljena.

Sušje je imelo dvoje list. Sicer nosita obe ime SLS, vendar je bila prva, sestavljena iz bivših Amerikancev, v odločnem boju z oficijelno SLS, na koji je kandidiral stari klerikalni župan Silc. »Amerikanska« SLS lista je dobila 55 glasov (6) »stara SLS« pa le 12 glasov in 1 odbornika.

Velike Lašče volijo 9 odbornikov. Vseh volilcev je 168, volilo je pa 155. SKS je dobila 84 glasov, SLS 47, dočim jih je pri zadnjih volitvah imela 59 in je tedaj nazadovala za 8 glasov. Gospodarska lista (JDS) 24 glasov, dočim jih je prej imela le 6 in je torej napredovala za 18 glasov.

Pomen Pribečevičevega govora

Beograd, 12. avg.

Sinočna seja se je zaključila pod globokim vtisom velikega govora Svetozara Pribečeviča. Njegovi argumenti so bili tako jaki, njegova polemika tako izklesana in udarna, njegove pozitivne smernice tako prepričevalne, da je opozicija govorniku ponovno prirejala viharne ovacije, vladine stranke pa niso našle niti besede tehtnega ugovora. Silno je imponiral zlasti Pribečevičev obračun s klerikalci in pa njegova uničujoča kritika Davidovičeve politike. Klerikalci in radičevci so končno stresli svojo jezo v divjih kravah, s katerimi so skušali zadušiti porazen vtis Pribečevičevih izjav in vladine stranke. Pa še pri tem so bili tepeni. Pribečevič je hladno zavrnil klerikalne pamfletiste, da ga ne dosogaj klevete ljudi, ki so da l. 1914. obtoževali na sarajevskem atentatu ter spravili v ječo.

Napram sofizmu branitelja vladine deklaracije ministra Marinkovića se odlikujejo Pribečevičeva izjavanja z jasnostjo in tehtnostjo.

V naslednjem podajamo še nekatere misli iz njegovega govora:

Povodom povratka St. Radiča v Zagreb stopa pred nas vprašanje kmečke internacionale, katere formalna eksponentinja je HRSS, zaveznica kraljevske vlade. Radičevci pravijo, da to ni III. internacionala. Res poznamo drugo kmečko, agrarno internacionalo. Toda ta internacionala ima svoj sedež v Pragi ne pa v Moskvi in predsednik ji je Švehla, šef bratske češkoslovaške vlade. Radič je to internacionalo proglasil za »prevarantsko«. On in njegova stranka

sta član moskovske boljševiške internacionale, ustanovljene od sovjetov za one dežele, v katerih se boljševiški program ne da ustvariti s krvavo komunistično revolucijo.

Gre torej le za drugo taktično organizacijo, ne pa za programatično drugačen načrt nego je komunistična tretja internacionala.

Gg. Davidović, Radič, Spaho, Korosec so se torej sporazumeli.

V čem so se sporazumeli?

V deklaraciji pravijo, da se je vlada sporazumela v tem, da hoče sporazum. (Viharna veselost.)

V katerih točkah hoče vlada sporazum, tega že ne pove. Narodno jedinstvo? G. Marinković nam tega ni hotel povedati, rekel pa je, da ni vsa vladna večina za narodno jedinstvo. Ali more demokratska stranka delati sporazum na drugi osnovi, nego na oni narodnega jedinstva? Ako misli vlada delati sporazum, tega že ne pove. Narodno jedinstvo? Gleda federativne ureditve naše države, je treba to jasno in glasno narodu povedati. Ne sme se voditi politika s frazami.

Kdo bi bil proti sporazumu?

Jaz sem za sporazum v okviru narodnega jedinstva. Ali delati sporazum z meglenimi, nejasnimi težnjami in programi, to ni sporazum. V narod bo prišel še večji jez, ko bo videl da se era »sporazuma« končuje s popolnim neuspehom.

Narod je poslal v parlament večino, ki je za vidovdansko ustavo. Sedaj se hoče nekaj drugega. Zato je treba opozoriti na narod, da on odloči. (Vzkliki iz vladine grupe: Da hočemo volitve! Buren smeh pri opoziciji: Kako to? Prej ste dokazovali, da so volitve pogubne za državo! Odgovori: Toda volitve pod našo vlado! Ponovni burni medklici.)

G. Pribečevič govori v nadaljnjem o delu strank v predvojni Hrvatski. Srbsko-hrvatska koalicijska se je borila za Hrvate in Srbe. Radi te ideje so bili njeni zastopniki preganjani, zapirani, obojeni na smrtno kazen. neki na 12 letno ječo, kakor njegova brata. Takrat smo se borili za Hrvatsko enako, kakor za Srbstvo. (Buren aplavz). Strahoviti nemiri. Posl. Kokanović se prepira z Lazo Markovićem, ki mu pravi, da je glup. Kokanović odgovarja, da je bolje biti glup pa pošten, nego inteligenten in lopov. Marković vpije: Ti si jedan nitkov! (V splošnem nemiru se je morala prekiniti skupščinska seja).

V pavzi je klerikalec Zebot delil v dvorani pamflet proti Pribečeviču.

Vlada ni dobila niti od krone niti od naroda

mandata za revizijo ustave.

Zato si ne upa o njej govoriti. Pač pa pripravila atmosfero za revizijo in gre celo tako daleč, da skuša kršiti veljavne ustavne določbe. Sklenila je postaviti velikega župana za celokupno Slovenijo. Po katerem členu ustave in po katerem členu zakona o občih upravi? (Ploskanje v opoziciji.) Ako se sme postaviti eden župan za dve oblasti, potem se tudi more postaviti en veliki župan za več oblasti, in končno tudi za celo državo. (Burno ploskanje). Toda opozicija je toliko močna, da bo onemogočila vse vladine poskuse, ki bi šli na škodo državnega in narodnega jedinstva. Vlada bo za svojo deklaracijo, dobila večino, ker bo HRSS dala svoje glasove za politiko, od katere upa Radič, da bo zastupila temelje države. (Burni medklici).

To neiskreno stanje je nevzdržno. Pred nami sedi g. Ljuba Davidović, toda na njegovem mestu bi z večjim pravom sedel Stjepan Radič. (Burno odobravanje). Potem bi vsaj ne bilo mogoče slepomiselnosti in varanje naroda. (Viharni aplavz).

Najnovejši brezslušni ameriški pisalni stroj

REMINGTON

model 12
dobite samo

pri trdki

FRANC BAR

pisalni stroj

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5

Telefon 407.

V zalogi tudi po brezkompromisnih cenah:

UNDERWOOD 5 — IDEAL —
OLIVER 9 — ročni UNDERWOOD —
REMINGTON IN ERIKA

Oglejte si na velesojmu naš paviljon H 235.

Dež v sejmiskih dneh?

Nič hudega! Vsa ima dežnih plašev nepremočljivih za mal denar dovolj v zalogi, kar si zapomnite, konfekcijska trgovina

Fraje Lukić, Pred škofijo 19.

Politične beležke

+ Hudiča z Belcebubom izganjajo.

Okdar je postal profesor starih jezikov g. Sušnik minister železnice, v »Slovenec« o nobeni drugi korupciji toliko ne čitamo, kakor o korupciji pri vožnji z znižanimi kartami po železnici. Takoj po nastopu nove vlade je »Slovenec« zahreščal in zažvižgal, kaj bo vse razkril v tem pogledu. In res! Začel je priobčevati, kdo vse se je kdaj ceneje vozil. Pri tem naštevaju pa je škofov list pozabil da je bila malone vsaka taka znižana vožnja, bodisi sokolska ali kake druge organizacije sproti razglašena v časopisu, tako da klerikalno naštevaje v tem pogledu ni bilo prav nič novega. »Slovenec« pa je vendarle kar naprej trobil o korupciji, da smo upravičeno mislili, da bo novi železniški minister vse polovično in zastojkarske vožnje ukinil. A glej! Vse to, kar se je godilo prej, se vrši sedaj še mirno naprej le s to razliko, da se sedaj klerikalci več zastojk vožnje kot drugi. V Mariboru se vrši mladeniški shod, na katerega se vozijo vsi udeleženci zastojk, ali ceneje. Začetkom septembra bo Mariborski shod v Ljubljani, kjer »Slovenec« tudi razglašja znižano vožnjo. Stiri klerikalni ministri se sedaj vozijo v salonskih vozovih in vlečejo povrh še posebne dnevnice, ker je zanje vsak izlet v Slovenijo »službeno potovanje«. — Pa dobro! Saj vam nismo zavistni. Nismo vam bili lani, ko ste se na Katoliški shod vozili za polovično ceno, in ne bomo vam če se boste tudi na božja pota tako vozili. Samo nehaite že pisariti o teh železniških vožnjah, da ne boste s tem vsak dan na novo dokazovali svoje pokvarjenosti. Vsa javnost ve, da hočete le hudiča z Belcebubom izganjati!

+ Varanje upokoencev. »Slovenec«

že par dni dela silen tam-tam iz tega, da je bil g. Salamon v imenu železnižarskih upokoencev v Beogradu in da sta ga posl. Gostinčar in Krenžar vodila okoli gospodov ministrov, ki so g. Salamuna prav prijazno sprejeli tako, da je škofov organ radi tega krstil novo vlado z imenom »Ljudska vlada«. Dokler vlada ne skliče finančnega odbora — in tega dosedaj vlada še ni sklicala — je vse to, kar je g. Salamon od raznih gospodov slišal, navaden humbug in za slepilo ubogih upokoencev preračunjeno varanje javnosti. Da sta tista zastopnika invalidov peljala k ministrom, ni nikaka zasluga, zlasti ne za g. Gostinčarja, ki vleče poleg 300 Din dijet na dan še tudi plačo ministra n. r. Ako bi klerikalci hoteli železnižarjem res pomagati, ki upokoencev lahko prihranili naporno in dragoceno pot v Beograd. V poldrugem letu svojega poslančevanja bi tigril lahko vedeli, kako silno so upokoenci potrebni pomoči. Mesto avdienc, ki jih sedaj »Slovenec« razglašja z velikim bobnom, naj bi stiri klerikalni ministri raje poslali g. Salamonu v Ljubljano obvestilo, da jim bo vsaj s 1. avgustom povišana penzija. Le tako bi penzionistom pomagano. Vse drugo je varanje javnosti in norčevanje iz najbolj bednih med bednimi.

+ Ljudski prijatelji na delu. Včerajšnji »Slovenec« poroča, da je vlada sklenila dati za prvo pomoč po zadnji poplavi prizadetim 2 milijona Din. V poročilu iz ministrskega sveta pa čitamo, da je bilo na predlog ministra Kulovca nakazanih le pol milijona Din. Kaj naj bo s to sramotno svoto denarja revežem pomagano? Zakaj »Slovenec« zopet farba ljudi? Komu naj koristi, da piše o dveh milijonih, če je podpore samo pol milijona?

+ Domoljubarski ton »Slovenca«. Na kako visokem stališču stoji glavno glasilo SLS, ki je obenem organ ljubljanske škofo, je včeraj zopet pokazal »Slovenec« s svojim »objektivnim« poročilom o seji narodne skupščine. Govor Sv. Pribečeviča, ki je trajal 2 in pol uri, je »Slovenec« opravil malone z desetimi vrsticami, v katerih je svojim bralcem le povedal, da je Pribečevič »celo popolnoma prazno slamo mlati«, da je z »neslanimi in neokusnimi napadi« izzval burne proteste itd. »Jutro« je reproduciralo tako govor ministra Marinkovića, kakor govor Svetozarja Pribečeviča, ker nam je bilo do tega, da so bralci poučeni o pravilnem poteku skupščinskih razprav. »Slovenec« seveda ni zato, da bi njegovi bralci izvedeli resnico, zato si šteje v glavno dolžnost, da neprestano laže in mrcvari resnico, hčerko božjo.

+ Domoljubarski ton »Slovenca«.

Na kako visokem stališču stoji glavno glasilo SLS, ki je obenem organ ljubljanske škofo, je včeraj zopet pokazal »Slovenec« s svojim »objektivnim« poročilom o seji narodne skupščine. Govor Sv. Pribečeviča, ki je trajal 2 in pol uri, je »Slovenec« opravil malone z desetimi vrsticami, v katerih je svojim bralcem le povedal, da je Pribečevič »celo popolnoma prazno slamo mlati«, da je z »neslanimi in neokusnimi napadi« izzval burne proteste itd. »Jutro« je reproduciralo tako govor ministra Marinkovića, kakor govor Svetozarja Pribečeviča, ker nam je bilo do tega, da so bralci poučeni o pravilnem poteku skupščinskih razprav. »Slovenec« seveda ni zato, da bi njegovi bralci izvedeli resnico, zato si šteje v glavno dolžnost, da neprestano laže in mrcvari resnico, hčerko božjo.

Daruite za sokolski Tabor!

Pravo

Schichtovo milo z znamko „Jelen“

je bilo, je in bo vedno ostalo najboljšje.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

Naši kraji in ljudje

Poljski oficirji v Ljubljani

Včeraj popoldne so prispeli v Ljubljano poljski oficirji, 60 po številu in kakih 20 dam. Na kolodvoru so jih sprejeli zastopnik komandanta divizije general Zivković s celim častniškim zborom, zastopnik velikega župana dvorni svetnik Kremenšek in magistratni ravnatelj dr. Zarnik. Na pozdravne govore je odzdravil vodja poljskih oficirjev major L. m. profesor kudske šole v Modlinu nad Varšavo. Gosti stanujejo v Akademskem domu, kjer se je za njih nastanitev pobrnil direktor prof. Jeran.

Izlet poljskih oficirjev je zelo pomemben slovanski pojav. Misel o tem izletu je potekla iz predavanj o naši državi, ki jih je imel na Poljskem prof. Blešić. Ves izlet ima torej čisto slovanski značaj. Poljski oficirji so že mesec dni v naši državi; ministrstvo vojne jih je lepo sprejelo v Beogradu, Skopje pa jim je razkrilo svojo bogato slovansko dušo, tako da so se Poljaki čutili kakor v bajki. Se vernim narodom hrepeni srce po sinji Adriji; ni čuda, da so Poljaki od srca vzljubili Dubrovnik, ki ne pretirava cen, a daje čiste jasne morske valove, ter obetajo, da na leto pridejo zopet. Malo so pogledali v Benetke, a so brž hiteli vrniti se v Jugoslavijo, kjer se čutijo kakor doma.

Na koncu svojega potovanja so prispeli so v Ljubljano. Ne dvomimo, da se Ljubljana pobrine, da bodo zadnji viski v dušah poljskih oficirjev najboljši. Danes popoldne si gostje v Gradu ogledajo Ljubljano in njeno okolico; okoli popoldneva bo zakuska v »Zvezdi«, zvečer pa banket na vrtu »Zvezde«. Posiljavimo ljubljansko publiko, da manifestira pred zatopniki poljske armije svojo ljubav do tega velikega slovanskega naroda. Hiše bi trebalo okititi z zastavami. Popoldne bi si poljski gostje hoteli razgledati ljubljansko okolico; nadejamo se, da bodo lastniki avtomobilov dali avtomobile odličnim poljskim gostom za par ur na razpolago. V četrtek zarana odidejo poljski oficirji na Bled, a v petek v Maribor.

Dobrodošli nam v naši sredi!

Poljski akademiki pred Prešernovim spomenikom.

Člani »Poljsko - jugoslovenskega akademikega Kola«, ki so se pred nedeljo vrnili z Bleda, so včeraj obiskali grob svojega rojaka Korytha na pokopališču Sv. Krištofa, kjer so položili lep venec. Popoldne pa so se zbrali pred Prešernovim spomenikom in po govornih prorektorja varšavske univerze dr. Bozsezinskega in prof. dr. V. Moleta položili lep venec s trakom v poljski in jugoslovenski barvi. Nato so si Poljaki še ogledali »Narodno galerijo«, o polnoči pa so se z brzovlakom odpeljali preko Maribora v domovino.

Naši v Ameriki

Umrli so zadnje čase v Ameriki: Mary Naglič, žena Gregorija Nagliča iz Kraina, Pa; 28letna Alice Bašković, rodom iz Rožne doline pri Ljubljani, Cleveland, O; 34letna Mary Race iz Lonjorja pri Trstu, Cleveland, O; 30letni Jos. Krevs, Cleveland, O. Smrt slednjega je bila kaj tragična. Vozil se je na motociklu, za njim pa so se peljali njegovi prijatelji v avtomobilu. Naenkrat se je ozrl nazaj ter pri tem zavozil v jemo, kjer se je vsled padca ubil. Podlegel je še isti večer poškodbam v bolnišnici. 29. junija je izdihnil John Culjan, rodom iz Gorice na Primorskem. Bival je v Ameriki 35 let. Pokopali so ga v Ulici, III; Po osem mesečni mučepolni bolezni je ločil od sveta 60letni Martin Zagore iz St. Jerneja na Dolenjskem. Za-

tisnil je oči v E. Pittsburghu, Pa; V umobolnici Maryview je preminul Janko Starošnič iz Preloke pri Vinici na Belokranjskem. Živel je v norišnici 17 let in je pokopan v Pittsburghu, Pa; v Biwabiku, Minn. je preminula Ivana Karž.

Poročili so se: Ludovik Svigelj z Anico Petrovičičevo, Cleveland, O; Anton Kralj rodom iz Radomelj z Jožefo Kosovo, rodom iz Šmarji pri Ljubljani, istotam; Frank Turšič, doma iz Cerknice z Jožefino Kert, doma iz Hrušice, Durant City, Pa; Frank J. Bezovšek z Amilijo Witunski, West Frankfort, Ill; Henrik Ambroz z Sofijo Sers, istotam.

Novice: Med dva traktorja je prišel na svoji farmi kmet Antona Grubič v bližini Clevelanda, O. Nekega slovenskega rojaka v Milwaukee, Wis. je neki slepar oškodoval za tisoč dolarjev gotovine. Ponudil mu je na prodaj stroj za izdelovanje pravih dolarskih bankovcev. Naivnež je nasel na stroj kupil, toda prepozno je spoznal, da je postal žrtev brezvestnosti. V Breezy Hill, Kans. je Slovenka Pavla Masolin, rojena Arb, povila zelo čudno dete ženskega spola, ki je imelo dvojne ude: ena usta, štiri ušesa, štiri oči, štiri noge itd. Otrok je umrl kmalu po porodu. Zdravniki so presodili, da sta bila to drug z drugim zraščena dvojčka. Družina Enger v Denverju, Colo. je dobila dvojčka, dečka in deklico. Enak slučaj se je pripetil že pred dvema letoma. Iz Camdena on Ganley, W. Va. poročajo, da je zelo slabo z delom v gozdovih. Ljudje morajo delati kakor živina, plačani pa so slabo. Podobna poročila prihajajo iz West Farnkforta, Ill. Tam obratujejo premožavilci le po en dan v tednu. V Universalu, Pa. je dela v rovi komaj za trikrat na teden, v tamošnji cementni tovarni pa so plače tako nizke, da ni mogote izhajati.

Ključ za kratice držav: Pa je Pennsylvania; O je Ohio; Wis je Wisconsin; Ill je Illinois; Kans je Kansas; Mich je Michigan; W Va je West Virginia; Colo je Colorado; Minn je Minnesota.

Tajno gnezdo ruskih beguncev v Beogradu

Prepovedane hazardne igre, kokain in drugo.

V naši državi se nahaja precejšnje število ruskih beguncev, ki pripadajo večinoma aristokratskim krogom ter so dospeli v našo državo po razpadu Wranglove armade. Begunci so se naselili po vseh mestih, toda centralno so si osnovali v Beogradu. Nekateri so bili vsled razmer primorani, da si zagotovo eksistenco v tem ali onem meščanskem poklicu. Mnogo več pa je bilo takih, ki se sploh niso brigali za zaslužek. Od kod imajo denar, ni vedel nihče.

Pred časom se je naselil v Beogradu bivši ruski polkovnik Selemetovski z ženo. Začel je kmalu uganjati take reči, ki niso bile Beograščanom nikakor všeč. Najel je za drag denar razkošno stanovanje ter sprejemal v njem ljudi, o katerih ni nihče mogel povedati kdo so in kakšno stališče zavzemajo v družbi. Pozneje se je izkazalo, da vzdržuje moč zatiščice za uživanje kokaina. Toda predno so mu prišle oblasti na sled je Selemetovski popihljal ter se umaknil nekam v Južno Srbijo.

Njegovo stanovanje sta nato najela dva druga bivša ruska oficirja, polkovnika Vesnin in Palobelov. Pogodila sta se za mesečno stanarino v znesku 40.000 Din in sta vsoto vsak mesec točno po pogodbi obračunavala. Stanovanje sta preuredila ter ga opremlila s sumljivimi napravami, za katere pa ni doznal nihče, izven njihovega kroga, ker je bila vsa njuna okolica dobro podkupljena, da ju ni izdala.

Ruski socialistični list »Rusko Delo« je pred kratkim prinesel vest, da se v Beogradu nahajajo skrita gnezda hazardistov in kokainistov, katera upravlja ruska begunska družba. Na to opozorilo je postala beograjska policija pozorna in je začela iskati niti, ki bi vodile v skrit-

vališče. Po mnogih informacijah in ne baš lahkih raziskovanjih se je posrečilo detektivu Tomiću izloviti, da se gnezdo hazardistov in kokainistov nahaja v Dečanski ulici, kjer stoji palača Metropol. Toda težko je bilo priti v dobro zastražene prostore. Agent je dolgo oprezoval okoli hiše in šele pred dnevi se mu je posrečilo uzreti nekega gospoda v smokingu in belih rokavcih, ki je razoglav prisopil iz hiše ter si pulil lasje in drvel po ulicah dalje kakor da je izgubil pamet.

Tomić je skočil za njim, ga ustavil ter vprašal, kaj ga je tako razburilo. In dokaj priletni gospod mu je z drhtečim napol jokajočim glasom povedal, da je prišel med družbo prevelikih goljufov, ki so ga v enem samem večeru obrali za vse njegovo premoženje — en milijon dinarjev.

Detektiv se je trudil, da bi ga bil o tajni igralnici kaj več izprašal, toda stari gospod ni vedel povedati drugega, kakor da je on iz Zemuna in da ga je obrala neznana družba, v katero ga je uvedel zemunski industrialec Herzl. Slednji ima namreč z najemniki igralnice dobre zveze in z njegovo pomočjo pride lahko vsak do v to hišo.

Šele pri nadaljnjem poizvedovanju je detektiv uvidel, da je skrivališče Rusov izvrstno organizirano in da mu bo težko priti do živega. V hišo so namreč prihajali gosti samo z določenim geslom, ki se je vsak dan menjavalo. Bilo je torej najprej treba vedeti kako se glasi geslo. Agent se ni ustrašil nobenega truda in stroškov ter je pogumno nadaljeval svoja poizvedovanja. Izvedel je, da bo tega in tega dne za došlece geslo »Pikova dama«. Vzel je s seboj enega tovariša in stopil v hišo. Šele ko je povedal geslo in pripomnil, da je prijatelj zemunskega Herzla, so se mu odprla vrata naširoko ter se mu je razjasnil obraz vratarja, ki je strogo in brezobzirno vršil svojo službo. Nato je stopil naprej. Vratar mu je odprl druge duri v prave prostore skrivališča, ki so bile zapahnjene s čudno avtomatično verigo in posebnim zaklopom. Tu je agent srečal oba polkovnika, ki sta ga zelo prijazno sprejela. Nekaj časa je opazoval igrar, nato pa se je previdno odstranil ter odšel na nico, da vidi, če je ostali policijski aparat že na nogah. Stvar je bila namreč opasna in riskantna, ker so Rusi v nekem drugem stanovanju pred časom zvezali detektiva, ki se je drznil stopiti v njihove prostore. Razorožili ga, so ga položili na tla in ga ostavili samega povezanega z vrvmi v temi, med tem ko so oni zbežali ter zaklenili za seboj stanovanje. Re-vež detektiv je bil več dni sam in šele ko je bilo stanovanje izpraznjeno, so prišli ljudje do njega. Iz tega se jasno vidi, da imajo Rusi svoje zadeve dobro organizirane in da pride v riskantno situacijo vsakdo, ki skuša nastopiti proti njihovem nepoštenju.

Detektiv se je na ulici v par trenutkih orientiral. Ko je videl, da je vse potrebno pripravljeno je namignil svojim pomočnikom. Toda neki Rus, ki je ravniokar odhajal iz igralnice, je to opazil ter obvestil o tem hišnika. V zadnjem trenutku se je detektivu posrečilo, da je oba Rusi in hišnika zadržal ter se vrnil v igralnico z nekaterimi drugimi tajnimi policisti. Potegnili je iz žepa revolverja, ter pozval navzoče naj se udajo. Nastala je strašna panika. Rusi so izprevideli, da so

na ve'ese' mu!

Paviljon E 39, 3481/3
Razstava in sprejemanje naročil

v oblasti policije. Lastnika tajnega gnezda sta hotela zbežati skozi vrata, toda pred vrati so že stali kousignirani stražniki, ki so polovili vse razen dveh, ki sta se rešila z begom po neki lestvi na dvorišče.

Materijal, ki ga je policija našla v stanovanju, je silno kompromitujoč. Rusi so izjavljali v svojo sredo samo dobro podokovane bogataše, katere so potem v najkrajšem času osleparili za ogromne svote. Da so žrtve lažje dobili v svoje mreže, so jih prej omamili s kokainom, po izgubljenih igrah pa so se vsrile bakalnije, ki naj bi nesrečnike potolažile in jih pripravile za nov obisk. Ruska emigrantska kolonija v Beogradu je zdaj v veliki neprilici in ne ve, kako bi se opravičila pred javnostjo. Njen nemoralen škandal je postal pravcata senzacija o kateri govori cela prestolnica, ki zahteva v imenu svojega dobrega glasu da se ruske begunce podvrže strogemu nadzorstvu.

Dopisi

LOŠKI POTOK. Rezultat nedeljskih volitev, ki ste ga že objavili, pomeni močno nazadovanje klerikalcev in močno napredovanje naprednih elementov. Od 660 vpisanih volilcev se je udeležilo volitve 459 in so dobili: SLS 230 glasov, napredna gospodarska 123, združeni Po- točani (republikanska) 106 glasov. Klerikalci imajo 13, naprednjaki 6, republi- kanska lista 6 odbornikov. Pri zadnjih državnozborskih volitvah sta dobili napredni stranki JDS in SKS skupaj 60 glasov, sedaj pa 123, torej za 100 odstotkov več. Klerikalci so imeli zadnjič 356, sedaj 230 in so torej nazadovali za 126 glasov. In še teh 230 glasov so dobili s pomočjo 80 do 90letnih starčkov. Ni se po volitvi naša napredna mladina izrazila zastoj: kadar pomrjejo starčki, umre z njimi tudi klerikalna stranka v Loškem potoku. Ziveli naši napredni volilci! Mi gremo naprej, mi strelci!

IZ GORENJSKEGA KOTA. V nedeljo je bila v Marklovi gostilni na Otočah veselica jugoslovenskih železničarjev. V poznih nočnih urah je prišlo med posameznimi skupinami do prerekanja, tekot katerega je dobil neki »musliman« zaščitno. Za ta dogodek je poslal nekdo v »Slovenca« dopis, ki pa ima denuncijantske namene. Dopisnik dobro ve, da gostilničar Markel in ljubenski »orjunci« niso državni uradniki, da bi jim mogel škodovati, pa če je tudi »Trdi mož« na vladi. Ampak tisti preklicani orožniki iz Kroke niso vzeli bodočega ministra za prosveto v zaščito in zato jih je treba denuncirati. Gospod »Spahovec« spada med ljudi, ki vedno kriče: Proč z orožništvom! Kakor hitro pa ga kdo prime za »sladke«, pa želi imeti okrog sebe kar cel tucat orožnikov. Avstrijski časi so minuli, ko je morala muslimane varovati Marija (znana podoba iz vojnih časov) in se ne vrnejo več. Nastop orožništva pa moramo pohvaliti. Nič hudega ni bilo, nobenega poviča za posredovanje, zato so ostali proti obema skupinama nevtralni.

SMARTNO OB PAKI. Pod protektoratom Laketovega dohtarja je bil 3. t. m. orlovski tabor. Posebnih nesreč ni bilo. Slavnostni prostor pa je bil mo-ker tako, da je Laketovemu gospodu spodrsnilo in se je zaletel v slučajno došlega Orjunaša. Pa glej zajca! Ko je Lojze zapazil, da ima Orjunaš znak, so mu debele potne srage skoro odnesle žepnik. Previl je celo ubrani zbor Franca Klančnika, organista, mizarja, bivšega občinskega policaja in sedaj občinskega svetovalec, ki je ravno izva-čal času »primerno« težko skladbo »Lju- bi maj«. Ko je prihitelo orožništvo in vzelo dohtarja v senco bajonetov, je malarja nekoliko odlegla in dala celjskemu advokatu toliko poguma, da je ukazal stražnostju, naj Orjunaša, ki je ušel plačal vstopnice, takoj aretira, ker nosi na javni prireditvi orjunaški znak. A čutil! Gospod stražnostjster, ki nima nature in advokatske diplome, je dr. Rakunovo tožbo zavrnil, češ, da je Orju-

naš dovolj močen, da nosi znak, in da je za javno prireditev plačal vstopnino. Laketov Lojze je vložil nato prizer v »Straži«, v katerem med drugim poveljuje hladnokrvnost orlovskih rediteljev, ki so Sletnim oričkom dopuščali nemoten pobirati čike, za katere so se kar trgali: »Kluce fiks, pust' ga, tet je moj, Bog živi!« Če bo pa g. dohtar pri višji inštanci »Straže« zmagal, je še dvomljivo, posebno ker je pozabil navesti, da je ostalo na slavnostnem prostoru v kolibah toliko klobas, da so jih še naslednjega dne ponujali »psom«, ki pa so imeli boljše okus in niso hoteli požreti ostankov splošne orlovske polomije.

NOVO MESTO. »Slovenec« je pred kratkim pisal o učiteljskem škandalu, ki ga sploh ni bilo. Dne 2. t. m. je prejela Mestna Orjuna dopis iz Maribora, da se nahaja v našem kraju Hermina Turšič, učiteljica v Sežani, vnet fašistinja. Ko jo je predsednik Orjune, g. Malasek, kmalu nato srečal, ji je vljudo nasvetoval, naj se raje vrne v Italijo, ker on kot predsednik Orjune ne bo odgovarjal, ako se ji kaj zgodi. Naznanil je zadevo tudi okrajnemu glavarstvu, ker je bila Turšičeva brez policijske prijave v mestu. Samo toliko in nič več niso imeli Orjunaši opravka s Turšičevo. O kakem nasilstvu ali žalitvi, kakor je poročal »Slovenec«, pa ni niti govora. Zalostno pa je vsekakor, da ima danes v naši državi laška fašistinja večjo zaslonbo, kakor domači državljani in da se hoče iz mirnih ljudi napraviti razbojnik.

IZ PREKMURJA. »Novine« z dne 10. t. m. so tudi pričele posnemati sestro »Stražo«, seveda pod zaščito imunitete vp. plebanoša Klekla. Pod naslovom »Stara — nova vlada« napada vse, kar ne trobi v klerikalni rog. Ko pa je Pribečevic nakazal za dijaški dom »Martinšič« v Murski Soboti podpora, je bil po izjavi gospoda plebanoša najboljši človek. Stari vladi se tudi očit, da je kršila zakone s tem, da je iz državne blagajne podpirala »Orjuno«, ki je strah države, ki je nemoteno morila, ropala itd. Odgovor na ta ostuden napad seveda ne izostane. Da so se preganjali, odstavljali in prestavljali razni uradniki, učitelji in orožniki, to je samo pesek v oči javnosti. Gospod plebanoš so prenaivni, ako hočejo kovati politični kapital na ta način. Priporočali bi mu čisto drugo metodo v vzgajanju njegovega verrega ljudstva, da se ne bodo dogajali slučaj, kakor je bil uboj jugoslovenskih orožnikov v Bistrici. Kar pa se tiče imenovanja nasprotnikov, naj se gospod plebanoš zaveda, da so vsi skuporbi najmanj toliko, kolikor Slomškarji ali Prekmurci. Za Prekmurje bi mu bil sigurno všeč kak radičevac, katere so ob prevratu »Radičevci« sami poglajali čez mejo. V zahvalo, ker jih je naša država prevzela v službo, širijo sedaj vse prej kakor nacijsko misel v Prekmurju.

Iz demokratske stranke

V nedeljo dne 10. t. m. se je vršil v Cerklju dobro obiskan zeupniški sestanek JDS. Otvoril ga je g. Zumer, politično situacijo pa je orisal poročevalec centrala dr. Rape. Po njegovem skoro pol- durnem izjavljanju se je razvil zanimiv razgovor, v katerem se je predvsem povdarjala potreba čim gostejših gospo- darskih predavanj kakor preteklo leto

V nedeljo, dne 17. t. m. pa se vrše sledeči okrožni sestanki:

V Krškem za Krško, Sevnico, Radeče, Studence in Rako ob 10. dop. poroča g. Milan Cimerman iz Ljubljane.

V St. Jerneju za St. Jernej, Kostanjevico, Bučico in Skočjan ob pol 9. uri dop. v gostilniški sobi g. Reclja. Poroča dr. Rape iz Ljubljane.

V Mokronogu za Mokronog, St. Janž, Trzinje, Trteljino, St. Rupert in Smarjet ob pol 2. uri pop. v gostilni g. F. Majerna. Poroča g. France Majcen iz Ljubljane.

Naročajte dnevnik »Jutro«!

Kulturni pregled

Wagnerjeve svečanosti v Bayreuthu

Treba je bilo čakati celih deset let, da so se vrata Wagnerjevega hrama v Bayreuthu zopet odprla. A predno so se našla sredstva, ki so sploh omogočila letošnja sezono, je moral Siegfried Wagner na turnejo v Ameriko. Brez dolarske podpore bi bile letošnje prireditve najbrž že zopet izostale.

Svečanosti so se otvorile dne 22. julija in trajajo do dne 17. avgusta. V tem času pridejo na vrsto: »Parsifal« sedemkrat, »Mojstrski pevci norimberski« petkrat, »Prestan Nibelungov« (Rensko zlato - Siegfried - Walküre - Somrak bogov) dvakrat. Vseh predstav skupaj bo 20. Nihovno vodstvo nad svečanostmi je poverjeno Siegfriedu Wagnerju, kot dirigenti pa fungirajo: Muck, Balling in Busch.

Poročevalci, domači nemški in tuji, so podvržili letošnje produkcije silno ostri kritiki, iz katere izhaja, da vstreza vsem zahtevam bayreuthskih svečanosti samo »Parsifal«, ki je pod taktirko dirigenta Mucka res izvrsten. Tudi »Mojstrski pevci norimberski« niso slabi, toda nad povprečnost ne segajo. Snlošna je sodba

da je bila ta opera l. 1912. pod vodstvom Hansa Richterja tako vzorno podana, da njene krasote poslušalcu še danes ne gre do iz spomina. Polom pa je doživel cikel »Prestan Nibelungov«. Svoji nalogi nista dorusila niti Wotan (Carl Braun), niti Brünnhilda (g. Blomé), niti ostali pevci. Edina resnična pridobitev letošnjih svečanosti je danski tenorist Melchior. Kralj je Parsifala in Siegmunda čudovito perfektno. Gledališki zbori pa so vobče na idealni višini in istotako popoln je tudi orkester.

Narodno gledališče v Ljubljani. Za časa ljubljanskega velesesja od 15. do 25. avgusta priredi uprava Narodnega gledališča v Ljubljani več opernih in dramskih predstav. Na dan otvoritve velesesja, to je v petek dne 15. t. m., se vrši v opernem gledališču slavnostna predstava na čast gostom velesesjske otvoritve in se uprizori pri tej priliki Rimski-Korzakova opera »Carjeva nevesta«. Vstopnice za predstavo so od danes dalje na razpolago pri dnevnih blagajni v opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure popoldne. Nadaljnji potek predstav objavimo prihodnje dni.

Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani vabi inteligentne gospodične in go-

spoda, ki imajo veselje do igralske umetnosti, naj se prigrasijo. Prijave lahko vpošljejo pisemnim potom na naslov: Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani, Florijanska ulica 27. I. nadstropje. Zglašeno se bo lahko tudi ustno ob uradnih urah vsak terek in petek zvečer v gledališki pisarni.

Beograjska opera v novi sezoni. V beograjski operi nastopijo letos več izprememb. G. Polić, lamski dirigent v Osijeku in pozneje v Zagrebu, je imenovan za šefa operne pisarne. Od njega se posebno pričakuje, da uredi administrativne zadeve opernega gledališča. Seveda bo tudi dirigiral. Istotako g. Matačić, o katerem se še danes ne ve, če je dirigent v Ljubljani ali v Beogradu. V Ljubljani govore, da ga ne dajo proč, v Beogradu pa pravijo, da ga že imajo. Po verzijah beograjskih listov bo imel Beograd v novi sezoni 5 kapelnikov, namreč gg. Brzovška, Hristića, Polića, Matačića in Srbulja. Ravnatelj opere g. S. Binički se še vedno ni vrnil z bolniškega dopusta. Gledališče je pridobilo dramatičnega tenorja Mirka Petrovića, ki nastopi v Tosci, Pagliacchi in v Lohengrinu. Gdš. Milica Prica je angažirana kot sopranistka in nastopi v Tosci in Cavalleriji. Solala se je zadnje čase v Parizu. Nastopijo dalje še ga. Stajičeva, tenorist Gukasov, ga. Valjani in ljubljanski baritonist g. Popov kot gost. Primbalerina Kirsanova je umaknila ostavko. Izoblišano je tudi grolno stanje članov

orkestra. Vsi inozemski pevci bodo peli svoje vloge v srbskem jeziku. Opera je nastavila korepetitorja za srbske tekste v osebi g. Turinskega.

Program osijejskega gledališča za novo sezono. Ravnateljstvo Narodnega gledališča v Osijeku je deloma že sestavilo in objavilo repertoar za novo sezono. V prvem času pridejo na vrsto dela: Aleksander IIič: Kabanje; Dostojevski: Idi- jot; Arčibašev: Boj med spoloma; Shakespeare: Hamlet; Rostand: Cyrano de Bergerac; Sophokles: Kralj Oidipus; Shaw: Cezar in Kleopatra; Aristophanes: Lisistrat. Opera uprizori Weberjevega »Čarostrelca« in Čajkovskega »Zmagov- valko«. Sezona se prične v začetku mese- ca septembra. Intendant osijejskega gle- dališča je slovenski rojak g. Pavel Golia.

Prof. Radovan Tommaseo †. V Splitu je umrl prof. Rad. Tommaseo, akad. slikar velike umetniške kulture. Udeje- stvoval se je v vseh tehnikah: v olju, akvarcu, temperi in lesorezu. Poseben mojster je bil v umetniški plastiki. Nje- gova specijaltna pa je bila dekoracija črk. Polag tega je izdelal nešteto načr- tov za čipke in vezivo, mnogo osnutkov za gledališke kostume in dekoracije. Bil je šele 20 let star. Pobraba ga je sušila.

200 novih srbskih narodnih pesmi je nabral v južni Srbiji prof. Manojlović iz Beograda. Pesmi se objavijo v posebni knjižici.

Prva izvedba oratorija Božidarja Sirole v Osijeku. V kratkem se bo prvič izvajal v osijejski cerkvi Sv. Petra in Pavla Sirolor oratorij »Abrahamova žrtev«. Tekst je napisal dr. Velimir Deželić. Oratorij se je lani uprizoril kot misterij v Zagrebu in pride v sedanji obliki prvič pred javnost. Delo se bo izvajalo dva- krat, prvič pod taktirko opernega ravnatelja v Osijeku Mirskega, drugič pa pod osebnim vodstvom skladatelja Sirole.

Kje bo premijera Straussovega »Intermezza«? Najnovejšo operno delo Rih. Straussa »Intermezzo«, za katerega zahteva skladatelj 50 tisoč dolarjev nagrade, se je imelo izvajati najprej na Dunaju. Pojavilo pa so se težkoče radi izplačila vi- sokega honorarja in zdaj poročajo, da se opera prvič uprizori na državni operi v Drazdanah.

Francoska glasba v Salzburgu. — 10. t. m. prirede francoski umetniki v Salzburgu koncertno produkcijo, na kate- ri se bo izvajala moderna francoska mu- zika. Prireditve se vrši pod pokroviteljs- tvom društva »Association Française d'Expansion et d'Echanges Artistiques« ter se kot eksterna produkcija pridruži mednarodnim glasbenim svečanostim.

Olimpijska literarna nagrada so jo podelila mlademu belgijskemu pesniku Geou Charlesu za dramatično pesnitev »Jeux Olympiques«. Jury so tvorili pisa- teljica de Noailles, pisatelj Paul Valery, markiz de Polignac in Robert de Flers.

Domače vesti

DUCA MELBISTA BERTUM II.

Sloviti informator Duca Melbista Bertum je v ponedeljek vnovič posetil «Slovenčev» uredništvo. Dobro vedo, da imajo gospodje okoli «Slovenca» silen apetit na race, zlasti če so pečene na orjunaškem ražnju, jim je serviral v nekaj dneh sedaj že drugo, čeprav ni bila tako debela in mastna, kakor znana «postojnska» o podkupljenju voditeljev Orjuna s strani italijanske vlade. Bila pa je vsekakor dovolj pečena in zato je «Slovenčev» gospoda z veliko slastjo hlastnila po njej. Imela pa je tudi ta v sebi strahovito orjunaško kost, ki jim je obličala v grlu in večeraj je zdravniški konzilij gospodom okoli «Slovenca» nujno in resno svetoval, naj za božjo voljo puste race enkrat v miru, sicer se lahko zgodi, da se zadavijo.

Nova rasa ima sledeče nevarne kosti, oziroma vsebine: «Cevlarskega pomočnika Mirka Lavrenčiča, velikega telesnega slabša, so po «Slovenčevu» zatrdili Orjunaši v nedeljo pri Zalazniku tako pretepli, da je dobil poškodbe na nosu in obrazu. To je nov orjunaški «banditstvo».

To senzacijo je «Slovenec» večeraj serviral svojim ovčicam. Stvar pa je v resnici sledeča: Lavrenčič se je v nedeljo zvečer v gostilni pri Dachsu premetaval s pijanem Bacoem, ki ga je oklesal po nosu in obrazu. Videč, da je napravil usodepolno zmoto, ko se je poskušal z njim, je šel v svoji hudomušnosti v ponedeljek v uredništvo «Slovenca» in gospode, ki imajo tak apetit na orjunaške race, potegnili, da so ga po nosu in obrazu oklesali Orjunaši. In iz sočutja ali morda v nagrado so mu dali pri «Slovencu» še 5 Din!

V uredništvu škofovega lista pa je bilo večeraj, ko so zvedeli za novo potegavščino, zopet mnogo krika in vika in tudi ropotanja. Se večja pa je seveda blamaža! Au — au.

* **Ljubljanski velesejem.** Slavnostna otvoritev letošnjega velesejma se vrši v petek, dne 15. avgusta ob pol 10. uri popoldne. Opozarjamo še enkrat vse razstavalce, naj bodo sigurno v četrtek dne 14. t. m. zvečer z opremo svojega prostora popolnoma gotovi. V petek po sedmi uri zjutraj se ne bo pustilo več dovažati blaga na sejmišče, pa tudi ne delati po paviljonih.

* **Pošta Ljubljana veliki sejem.** Na razstavišču IV. Ljubljanskega velikega sejma se odpravi začasna pošta, ki bo poslovala od 15. do 25. t. m. in bo opravljala vso pošto, brzojavno in telefonsko službo. Uradne ure bodo za blagajniško službo od 9. do 12. in od 15. do 17., za vse drugo poslovanje pa od 9. do 18. ure.

* **Cvetlični nasadi na ljubljanskem velesejmu.** Velika množina najraznovrstnejših industrijskih in obrtnih izdelkov na velesejmu ubija pri pregledovanju duh gledalca, ker mu je nemogoče predelati vse utise, katere zadobi. Vseled tega bo tudi v tem oziru preskrbljeno za obiskovalca, da se mu oko razveseli pri pogledu na krasno cvetje in zelenje, katero bo sejmišče spremenilo ne v park, marveč v pravi vrtni. Pogled z glavnega vhoda proti češkoslovaškemu paviljonu je bajen. Najraznovrstnejše cvetje je razvrščeno v razne cvetlične skupine, vmes se ti kažejo razne eksotične rastline, močnejše palme te spominjajo na južne kraje. V vseh teh cvetličnih nasadih se vidi večja roka strokovnjaka, ki je to uredil res prvovrstno. Moramo na tem mestu pohvaliti umetnega in trgovskega vrtnarja Feranta, ki nam je kot velesejski vrtnar sejmišče ozaljšal in odel v slavnostno obleko. Na velesejmu bo razvidno, da tudi slovenska vrtnarska obrt napreduje in da naši strokovnjaki ne zaostajajo za inozemskimi.

* **Poročil se je učitelj Fran Jankovič z gospodično Erno Rozmanovo iz Ljubljane.**

* **Smrtna kosa.** V Predvoru pri Kranju je umrl banski svetnik iz Zagreba gospod Dravko Huss, ki se je nahajal v Predvoru na oddihu. Rojen je bil leta 1880. v Bedekovčini na Hrvaškem in je bil zelo znan posebno v Zagrebu, kjer je bil pred dvema letoma predsednik zagrebskega stanovskega urada.

* **Za politične kaznjence.** Po poročilih iz Beograda se pripravljajo v pravosodnem ministrstvu odlok, s katerim se pogojno izpusti na svobodo večje število političnih kaznjencev.

* **Popolna luna mrk se bo videl,** kakor smo že omenili, jutri, dne 14. avgusta. Kmalu, ko vzhaja polna luna, se prične pomrčanje lune ob 19. uri 31 min. Ob 20. uri 31 min. je pričetek popolne pomrčine, ki traja do 22. ure 9 min. Nato izstopi luna iz zemeljske sence ter jo zapusti ob 23. uri 9 min. Luna je še nadalje v zemeljski polusenci do 24. ure 8 min. O popolnem luninem mrku se dogodi, da luna popolnoma zgine očem, ali pa se pojavlja v temnoredi barvi, kar je odvisno od zemeljskega ozračja, v katerem se lomijo solnčni žarki, predno dospo do lune.

* **Planinske izkaznice.** Vse planince ponovno opozarjamo, da dobe po odredbi občnega zbora člani SPD, voznice olajšave ter članske olajšave v kočah le z društveno legitimacijo, opremljeno s sliko. Zato si naj vsak član nabavi tako legitimacijo v društveni pisarni na Poljanski cesti št. 12. Osrednji odbor SPD.

* **Za rodbine ponesrečencev v Krmelju.** Kolinska tovarna kavnih prinesi v Ljubljani, je za prizadele rodbine v Krmelju ponesrečenih rudarjev darovala 100 dinarjev. Darovani znesek bomo izročili svojemu namenu.

* **Regulacija Save od Tacna do Gameljnov.** Kakor javljajo iz Beograda, je minister za kmetijstvo podpisal načrt za regulacijo Save od Tacna do Gameljnov. Ureditev tega dela Save je tembolj potrebna in nujna, ker je po mnenju strokovnjakov sicer ogrožen ljubljanski vodovod. Z delom se bo v kratkem pričelo. V prvi vrsti je treba dvigniti savski nivo.

* **Češkoslovaško-jugoslovansko zborovanje v Rogoški Slatini.** Priprave za prvi sestanek te vrste v Jugoslaviji so že toliko dozorele, da lahko javimo sedaj že podrobnosti programa. Zborovanje se bo vršilo definitivno dne 24. t. m. ob 11. do pol dne v dvorani zdravilišča, ki je bodo po številu prijav udeležencev določili tamonjšni poverjeniki v dogovoru z ravnateljstvom zdravilišča. Dnevni red sestanka tvori razen pozdravov udeležencev organizacij in drugih odličnih gostov trije referati: 1.) Težnje v Sloveniji bivajočih Čehoslovakov. Govorila delegata Češkega kluba v Mariboru in Češke občine v Ljubljani. 2.) Vprašanje češkoslovaških letoviščarjev v Jugoslaviji. Poroča odgovorilalec češkega konzulata v Ljubljani. 3.) Bližnje naloge Jugoslovansko-češkoslovaške lige v Ljubljani in Mariboru in njuno skupno delovanje. Poroča član JCL v Mariboru g. dr. Reisman. Referati bodo čim krajši, da bo omogočena izprta debata. Ob 18. je skupno kosilo. Vabljeni je predsednik Zveze Češkoslovaških združenj v Jugoslaviji, ki ima svoj sedež v Novem Sadu, katera zveza pa doslej ni delovala. Vse priprave za zborovanje vodi Češki klub v Mariboru, kateremu se naj čim prej javijo vsi udeleženci radi oskrbe dvorane in obeda. Po skupnem kosilu je ogled zdravilišča in prijateljski razgovori. Sigurno se pričakuje prihod generalnega konzula dr. Beneša iz Ljubljane in zastopniki naše vlade. Povabljeni so vsi Čehoslovaki iz Slovenije ter člani in prijatelji JCL in njenih težnje.

* **Nov poštni urad na Gorenjskem.** V Križah na Gorenjskem se odpravi prihodnje soboto nov poštni urad z javno telefonsko govorilnico in brzojavno postajo s telefonskim obratom. Nova pošta leži ob železniški progi Kranj-Trzin ter bo imela vsak dan dvakrat zvezo z ambulantno postjo 70. Uradne ure za stranke bodo ob delavnikih od 8. do 12. in od 14. do 18. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 11. ure.

* **Jugoslovanski dijaki v Ameriki.** V Beogradu se mudi dve prijateljica našega naroda, Američanka mis Norton. Prišla je v Jugoslavijo, da vzame seboj nekoliko dijakov v Zedinjene države, kjer se bodo izsolali. Pri izbiri se bodo opštevale v prvi vrsti vojne sirote. Že takoj po končani vojni je odvedla mis Norton petdeset sirot v Ameriko, kjer obiskujejo razne šole. Mis Norton je v Jugoslaviji znana, odkar je na solunski fronti ustanovila lastno bolnico, kjer je bilo na zdravljenju mnogo naših vojakov.

* **Bogata trgatve mandljev in rožičev.** Kakor javljajo iz Splita, se je pričela te dni trgatve mandljev in rožičev. Rožiči so dobro obrodili na otokih, mandlji pa povsod, izredno dobro pa v okolici Šibenika. Mandlji se plačujejo po 5 Din za kilogram. Ker je v Dalmaciji zavladalo že veliko pomanjkanje, je upati, da si bo tamkajšnji kmet nekoliko opomogel. Skrbil ga pa bo vnovčenje vinskega pridelka. Več kakor polovica lanskega pridelka je še po kmečkih kletih, kupcev pa ni, in pomanjkuje tudi posode za letošnji most. Grozdje se prodaja po 4 Din kilogram.

* **Raziskovanje starin v Črni gori.** Mala in siromašna, a junaška Črna gora je polna pravadnih starin. Nedavno je prišel tjakaj arheolog V. Petković, da prouči in opiše ostanke starodavnega mesta Oboda, nedaleč od Reke Crnojevića, kjer se je v 15. stoletju nahajala glasovita obodska tiskarna, prva v srbskih krajih. V tej tiskarni je bil tiskan sloviti «Osmoglasnik», ki se še danes hrani v cetinjskem samostanu. Petković bo pregledal v isto svrhu stare samostane in cerkve v Črni gori, posebno pozornost pa bo posvečal starinskim cerkvicam na otočjih Skadarskega jezera, v katerih se nahaja mnogo starin, katerih doslej še nikdo ni proučil.

* **Usoda vaškega kina.** V Čepinu pri Osijeku je tolpa, obstoječa iz 20 vaščanov, oboroženih s puškami, sekirami in vilami, demolirala tamkajšnji kino. Razbila je stole ter streljala v dvorani. Razen gostilničarja ki sreči ni bil nikdo ranjen. Nahajskani vaščani so razrušili kino, ker so se čutili razžaljene po vsebini neke kino-predstave.

* **Smrtna nesreča.** V zagrebško zakladno bolnico so predvečerašnjim pripeljali sedemletno Marico Papić iz Pušće Bistre. Konj je ubogo deklico udaril s kopitom po glavi. Dekle je v bolnici podleglo težki poškodbi.

* **Cerkveni rop v Vidmu.** V župno cerkev v Vidmu se je splazil v noči na 8. tega meseca neznan tat, ki je vlomil v tabernakelj. Odnesele je monstranco in dva kelih v skupni vrednosti 25.000 Din.

* **Vojak pri strelskih vajah ustreljen.** Ob priliki strelskih vaj 44. pešpolka v osem streljanju se je prošlo soboto v Gospiču prigodila težka nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Vojak Jelenič iz Brinja je imel nalogo, da pazi in javlja

zadetke. Vseled neprevidnosti je prehitro stopil iz svojega zatočišča, krogla ga je zadela v čelo in ostal je na mestu mrtev.

* **Navaren vlomilec.** V Vodovljah v mariborski oblasti je doslej neznan zlikovec vlomil pri posestniku Purgaju. Odnesele je 600 Din gotovine. Ko je odhajal iz hiše, ga je službenec Pretner opazil in hotel prijeti. Vlomilec pa je potegnil iz žepa revolver ter je Pretnerja nevarno obstrelil. Vlomilec je približno 20 let star in je na begu izgubil svojo čepico.

* **Nepoboljšljivi grešnik.** 30 letni Vinko Zeme iz Trbovelj, pristojen v Zabukovje, radi tatvine že dvakrat kaznovan, je izvršil po raznih krajih Slovenije številne tatvine v skupni vrednosti 4.668,75 Din. Po aretaciji je dne 5. aprila nasilno pobegnil iz zaporov okrajnega sodišča v Sevnici. Podkopal je namreč zid. Od odpusta iz mariborske kaznilnice dne 25. avgusta 1923 do aretacije dne 5. aprila in ponovne aretacije 27. aprila se je Zeme klatil po Sloveniji in Hrvaški brez sredstev in ne more dokazati, da si vsaj skuša pošteno pridobiti sredstev za preživljanje. Okrožno sodišče v Celju je prisodilo obtožencu 2 leti težke ječe s postom in trdim ležiščem.

REMINGTON Mod. 12
vsestranski lovilni strel
FRANC BAR Bankarjevo n.br. 5. Tel 40-

Se že gradil Kaj. kje?
Ogromen svetilnik iz Mirim
čokolade. 1837

Iz Ljubljane

u— **Poljski oficirji v Ljubljani.** Nocoj se vrši v Zvezdi banket v čast poljskim oficirjem. Pri tej priliki svira na vrtu restavracije muzika dravske divizije.

u— **Pogreb urednika Moskerca.** Ob veliki udeležbi občinstva iz vseh slojev, posebno pa krščansko-socialnega delavstva, se je vršil večeraj popoldne pogreb novinarja g. Mihaela Moskerca, urednika «Slovenca». Spreved, v katerem so bile tudi štiri zastave, je pokazal, da je živ val pokojnik splošno spoštovanje. Poleg stanovskih tovarišev so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti tudi bivši občinski svetniki z vladnim komisarjem dr. Peričem na čelu in zastopniki raznih državnih oblasti. Pred hišo žalosti in pred razhodom mu je zapelo pevsko društvo «Ljubljana» v zadnje slovo. Ob odprtem grobu se je imenoval ljubljanske sekcije Udruženja jugoslovenskih novinarjev poslovil od redakcijskega in stanovskega tovariša glavnega urednika «Slovenca» g. Smodeja, spominjajoč se v toplih besedah tihega in izredno marljivega delavca. Imenom krščansko-socialnega delavstva je govoril dr. Gosar. Ko se je zastava krščansko-socialnega delavstva v Vevčah poklonila, so pričele padati prve grude. Zapri se je na ljubljanskem polju nov novinarski grob.

u— **Z mestnega magistrata.** Z ozirom na sobotno notico v «Slovencu», ki je, kakor vedno, zelo slabo informiran, poročamo strogo verodostojno, da je bil magistratni nadsvetnik Jančigaj sicer na dopustu že takoj 14 dni po nastopitvi komisarja dr. Krejčiča, a je hodil kljub temu vsak dan na magistrat se informirati. Dne 4. avgusta, okrog 10. ure popoldne, pa je bil pred pisarno dr. Periča na magistratu, kajti dr. Perič je nastopil svoje vladne posle že 2. avgusta, če so to pozabili pri «Slovencu».

u— **Brivnice bodo v petek, na praznik, dopoldan odprte.** — Brivska zadrga. u— **Velesejski stanovanski urad** posluje od danes, 13. t. m. ob 8. uri popoldne do 25. t. m. v permanentni na na glavnem kolodvoru (baraka poleg restavracijskega vrta). V velesejskih zadevah se je obračati na ta urad in ne več na magistrat, oz. na velesejsko ravnateljstvo. Telefon št. 736.

u— **Mestna Orjuna št. Peter-Vodmat** pozivlja vse člane, spadajoče v njen okraj, ki so pa vključeni v drugih okrajih, da se zanesljivo zglasijo v pisarni Bohoričeva ul. 9 med uradnimi urami vsak dan od pol 19. do 20. ure in ob nedeljah od 11. do 12. ure. — Pripravljajni odbor.

u— **Ljubljanski skavti!** Stegov sestanek v četrtek dne 14. t. m. ob 10. uri! Udeležba v kroju strogo obvezna za vse odseke. — Močni hrast, stegovodja.

u— **Specijalist za nabavo brezplačnih kosil** in južin po ljubljanskih gostilnah je gotovo 34letni postopač Adolf Horvat. Postal je vsled takih grehov že prav dober znanec ljubljanske policije. Ker pa ve, da je v mestu po gostilnah že predobro poznan, je pričel sedaj obiskovati še okoliške in predmestne gostilne. V neki krčmi na Glincah pa je imel v ponedeljek zopet smolo. Ko se je dobro pogostil z jedačo in pijačo, se je hotel posloviti po stari navadi zopet po «frncaosko», kar pa mu je preprečil priključni stražnik, ki je odvedel Mico Kovarčevu na policijo.

u— **Policijske prijave.** Od ponedeljka na terek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaj: 4 tatvine, 6 prestopkov kalenja nočnega miru, 30 prestopkov cestnega policijskega reda, 2 prestopka navijanja cen, 4 poškodbe tuje lastnine, 2 prekoračenja policijske ure, 1 neprevidna vožnja, 2 prestopka auto-predpisov, 1 ples in godba v gostilni ter 1 zatekel pes.

u— **Areacije.** V noči na soboto je bil aretiran star pohajkovač in berač Jože Bahar, ki se ne more odvaditi navade nadlegovanja za milodare celo po hišah, nadalje neki Bosanec Mehe Hasanadžić, ki je bil že dalje časa policijsko zasledovan zaradi raznih prestopkov, nato še

Telefon 730 **Kino Ljubljanski dvor** Telefon 730
13., 14., 15., in 16. avgusta

Ossi Osswald v elegantni veseloigr

Karijera dražestne Ossi

Predstave ob nedeljah ob pol 11., 3., pol 5., 6., pol 8., in 9. uri. — Ob delavnikih ob pol 5., pol 8. in 9. uri.

drugi Bosanec Salih Aganagić zaradi nevarne grožnje, Juro Korošec zaradi postopanja, Karl Mihelić zaradi tatvine in pa nekaj kosov ženščin, ki prodajajo svojo ljubezen na stranskih poteh.

u— **Tatvine na klavnic.** Na mestni klavnici se zadnje čase tatvine množe dan za dnem. Sum pada na delavca F.P., ki ima v klavnico zabranjen pristop, ki pa so ga v zadnjih jutranjih urah že večkrat opazili na dvorišču. Med onimi, ki so tatvine prijavili, so: mesarica Marija Ham, ki je oškodovana za 7 kg sala v vrednosti 225 Din, Marija Rihtar za 4 kg sala v vrednosti 130 Din in Ivan Janež za 5 kg črevesnega sala v vrednosti 100 Din.

u— **Križev pot skesanega grešnika.** Dne 9. julija je izginil iz Maribora konarist Leon Klančnik, ki je bil zaposlen v Trški Kuhar in Zemljič. Poneveril je 5000 Din in se odpeljal z denarjem čez Avstrijo in Nemčijo do Francije, kjer je hotel vstopiti v tujsko legijo. Tam pa menda ni bil sprejet, nakar se je povrnil nazaj v domovino in se še par dni skrivaj okrog po Ljubljani. V noči na terek pa se je samovoljno prijavil stražniku v Kolodvorski ulici, mu pojasnil, kako je z njim in odšel nato prostovoljno v zapor.

u— **Star grešnik pod ključem.** V nedeljo jutraj je stražnik prijel na Marjinem trgu brezposelnega postopača, po poklicu pa urarja Franca Korošca, ki je navedel, da stanuje v Zg. Šiški. Je to že dolgo zasledovani tat in goljuf, ki se je klatil okrog po deželi. V zadnjem času so ga iskali zaradi poverbe zlate ženske ure, katero je vzel v popravilo od gospe Viljemine Repić na Uncu pri Račku in jo prodal. Nevarni urar je bil zaradi tatvine in goljufije šele 39. kaznovan.

Iz Celja

e— **Prikojevalni tečaj za damska** oblačila se odprvi v ponedeljek 18. t. m. ob 3. uri popoldne. Vpisovanje se vrši vsak dan v modnem ateljeju g. I. Bizjaka.

Iz Maribora

a— **Mariborski občinski svet** je predsinčnim nadaljeval svojo predzadnji petek radi nesklepnosti prekinjeno sejo. Po poldrugornem čakanju se je zbralo toliko občinskih svetnikov, da je mogel župan otvoriti sejo. Radi bojazni, da bi se radi nesklepnosti zopet ne mogla vršiti tajna seja, je župan kar v začetku odredil tajno sejo, na kateri se je razpravljalo o reviziji pogodbe s falsko elektrarno. Falska elektrarna namreč zahteva občutno povišanje cen za dobavo toka. O zadevi se je po predhodnem posvetovanju električnega odseka razvila občirna debata, tako da je tajna seja trajala pozno v noč. Javna seja se bo nadaljevala še tekom tega tedna. Župan hoče rešiti še vse tekom poslovne dobe zaostale in nakopičene akte ter namestila pred odstopom sedanjega občinskega sveta sklicati še eno sejo.

a— **Mariborska porota.** Dne 9. septembra se pri mariborskem okrožnem sodišču prične tretje letošnje porotno zasedanje. Prva obravnava se bo vršila proti Rozi Trop, ki je obtožena hudodelstva požiga. Obtoženka je bila lani obsojena na osem let težke ječe in pride sedaj že v tretji let pred poroto. Nadaljnje obravnave še niso razpisane.

a— **Udeležniki (ce) glavne učiteljske skupščine** v Dubrovniku iz mariborskega sreza se vabijo na posvetovanje k «Črnuemu orlu» v Mariboru dne 16. t. m. ob 10. uri.

a— **Samomor ali nesreča?** V nedeljo je orožniška patrulja v bližini št. Petra opazila ob obrežju Drave moža, ki se je potapjal in klical na pomoč. Izginil je kmalu v valovih in je bila pomoč izključena. Kdo je bil neznanec, še ni ugotovljeno.

Vremensko poročilo

Ljubljana 12. avgusta 1924.

Ljubljana 206 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	761.8	14.4	jugo-vzhod	megla	—
Ljubljana	14.	763.3	26.8	—	jasno	—
Ljubljana	21.	760.7	18.0	vzhod	—	—
Zagreb	7.	—	—	—	—	—
Beograd	7.	—	—	—	—	—
Dunaj	7.	—	—	—	—	—
Praga	7.	759.1	15.0	jug	oblačno	—
Inomost	7.	—	—	—	—	—

V Ljubljani barometer nižji. temper. višja

Ne navadno poletno vreme traja dalje, spremenljivo v periodah dveh do treh dni, običajno sta dva dni lepa, tretji pa je zopet povsem deževen.

Dunajsko meteorološka centrala opozarja, razglablajoč neobičajno spremenljivost letošnjega poletja, na dva mrzla zračna toka, ki tečeta preko Evrope ter se nad njo stikata; eden prihaja od zapada s severnega Atlantskega oceana, drugi pa s severa s Severnega Ledenege morja. Kjer zadeta mrzli zračni tok ob toplejši zračni plasti nastajajo nevihte in nalivi ali celo daljše deževje. V naši bližini potujejo pasovi z dežjem od zapada proti vzhodu; množice padavin so severno od Alp čelo večje nego pri nas na jugu. Mrzla zračna fronta je prinesla prošlo nedeljo tako občutno ohlajitev,

ljeno, ravnotako tudi ne, ali je šel prostovoljno v smrt ali pa se je zgodila nesreča.

a— **Konjska tatova.** Pred kratkim smo poročali, da sta dva okradena kmeta po dolgem iskanju zopet našla svoje ukradene konje. Tatvine sta osumljena Ivan Filipčič in Martin Pavlič, znana konjska mešetarja na hrvaško-srbski meji. Oba sta bila v ponedeljek aretirana v Mariboru in izročena sodišču.

a— **Se en samomor.** 21letna Zofija Holl, stanujoča pri svojih starih v Pobrežju, je bolchala že dalj časa na srcu. V soboto so jo radi tega prepeljali v bolnico, kjer so jo preiskali in spoznali za bolno, vendar pa je niso sprejeli. To jo je baje tako užalostilo, da je v nedeljo odšla z doma in skočila v Dravo. Trupla nesrečnega dekleta dosedaj še niso našli.

Iz Primorja

* **Telovadni nastop sportnega kluba (Sokola) «Postojna»** se je vršil v nedeljo 10. t. m. v Postojni. Kljub grozčemu slabemu vremenu je prihitelo na telovadni prostor vse polno občinstva, ki je s svojim posetom pokazalo, kako cenijo take prireditve. Nastop je pričel s prostimi vaami moškega naraščaja, kateremu sos ledile proste vaje ženskega naraščaja ter vaje članov in članic. Te so bile posebno točno in precizno izvedene. Ženski naraščaj je nastopil tudi z lutkami ter dosegel s to vežbo posebno lep uspeh. Po telovadbi je bila prosta zabava s sodelovanjem «Godbenega društva».

* **Angleško brodovje v Trstu.** Angleško brodovje, ki je posetilo prošli teden jugoslovanske pristanišče prispe danes v Trst. Ladje se postavijo med molom Audace in Bersaglieri. Dne 14. t. m. priredi angleška kolonija častniški sprejem v hotelu Savoia, 15. t. m. pa bo uradni sprejem v mestni hiši, 16. bo častništvo in moštvo prisostvovalo veliki veselici, ki jo priredi tržaško novinarsko združenje na molu Audace.

* **Mladinsko društvo «Prosveta» v Trstu** je imelo v nedeljo 3. t. m. sedmi redni občni zbor. Od lepi udeležbi so podali društveni funkcionarji pregled dosedanjega društvenega delovanja, nakar se je debatiralo o nalogah, ki čakajo organizacijo v bližnji bodočnosti. Natančna poročila so podali dramatični, mandolinistični in ženski odsek. Nato so sledile volitve, pri katerih je bil ponovno izvoljen za predsednika dosedanj načelnik društva g. Josip Potrata.

* **Akad. ter. društvo «Adria» v Gorici** priredi 16. t. m. in 17. t. m. prosvetni tečaj, na katerem se bodo obravnavala aktualna vprašanja.

* **Nov odbor akad. ter. društva «Adria» v Gorici.** Gorško akad. ter. društvo Adria je na svojem zadnjem občnem zboru izvolilo nov odbor, kateremu načeljuje abs. jur. Josip Pavlin. Za podpredsednika je izvoljen Rudi Rutar, za tajnika pa Ivo Lasič.

* **Prenos kosti bivšega uradnika pri gorškem deželnem odboru v domačo zemljo.** Andrej Podgornik, bivši uradnik deželnega odbora v Gorici, je padel l. 1916 kot poročnik v najlepši moški dobi na kraški fronti. Pokopan je bil tedaj na zagrajskem pokopališču. Ob osmi obletnici pokojnikove smrti so izkopali Podgornikove kosti ter prepeljali zemске ostanke v rodno vas Vrtovin, kjer bodo poslej počivali ob vzhodu sivega vipavskega Čavna.

* **Razstava v Tolmini.** Od 17. do 30. avgusta bo v Tolmini gozdna in planinska razstava. Na razstavi bodo zastopane vse panoge gospodarstva v gorški deželi. Obžalovati pa je, da je odbor razstave, ki se pripravlja, sestavljen iz samih Italijanov. Lahko si je misliti, kakšno lice bo imela razstava pod takim vodstvom.

da je po naših planinah padel sneg do višine 1800 m navzdol. Interesantno je pri tem, da se nahaja severna Švedska že več tednov kakor v nekem zatihu lepega vremena ter ima višjo temperaturo nego večina južnejše Evrope; povečini so tamkaj tako topli dnevi, kakor šele daleč na jugu v Italiji. Dunajsko meteorološka centrala je zadnji terek izdala prognozo za daljšo dobo, da vreme ostane sicer spremenljivo, da pa se bo pri tem polagoma vreme vendarle izboljševalo, — toda s pripombo, da je prognoza — neobvezna.

Dunajsko vremensko poročilo. V Srednji Evropi jasno. Ponekod poneči megla. Napoved za sredo: Oblačno, zapadni vetrovi z dežjem.

Gospodarstvo

Na prostoru Ljubljanskega velesejma

Na letošnji prireditvi Ljubljanskega velesejma ne bodo imeli posebnosti samo res vsestranske in velike izbire blaga, temveč bo tudi zunanji vtis sejmne zgradbe ugodno na obiskovalce. Kakor se je uprava sejma v pogledu pridobitve razstavljalcev in vseh strokovnih del, tako je žrtvovala lepe svote tudi za to, da bo zunanja slika sejmne zgradbe dostojna.

Tako je letos napravljena kanalizacija, nanovo je posut ves prostor in vsi paviljoni so na sveže prepletkani. Lep vtis napravijo nadalje novi cvetlični nasadi. Blizu vhoda na sejmnišče je bil postavljen tudi en paviljon, tako da je sedaj razgled po sejmnišču že takoj pri vstopu večji, nego je bil lani.

Na sejmnišču vlada ta dni veliko vrvež. Po vseh paviljoni in na prostem prostoru dela delavstvo in nekateri razstavljalci so že pričeli dovajati blago. Na istem prostoru kakor lani se že vidi poljedelski stroji. Posebno strojna industrija ima na sejmnišču že mnogo razstavnega blaga. Inozemski razstavljalci, kakor Italijani, Francozi, Angličani, Čehoslovaki, Belgijci imajo že vse razstavno blago v Ljubljani ter so ga pričeli po malem nameščati v izložbe. Tudi nekaj avstrijskih firm je pripravila izložbo, druga pa še čakajo na razstavne predmete.

Zanimivo bo letos lovsko-ribarski-planinski paviljon, kjer se dekoracije baš dovršujejo. Istotako higijska razstava. Obe razstavi sta novosti Ljubljanskega velesejma. Dne 24. t. m. se bo vršila v okviru sejma tudi razstava konj iz vse Slovenije. Sejma pridobiva torej na obsegu, kar mu bo vedno bolj osiguravalo uspeh, ker bo večji obseg privabil tudi vedno več interesov iz vseh slojev. Vidi se, da uprava sejma s pridom izrablja izkušnje, ki si jih je pridobila pri dosežanjih prireditvah. Upajmo, da prireditve ne bo kvarilo slabo vreme.

Najboljša uporaba sadja

Letos so po raznih krajih jabolka tako polna, da se drevje sibi. V takih letih se prav rado in navadno pripeti, da gre veliko dragocenega sadja v nič, in sicer na ta način, da se mnogo sadja zavre ali pa tako slabo obrne, da nima gospodar nazadnje nič pokazati od svoje dobre letine, ali z drugimi besedami povedano, da mu vsa dobra letina pri njegovem gospodarstvu prav malo ali pa nič ne zaleže.

Kdor zna iz sadja prideliti fini most in ga dobro v denar spraviti, ima lahko prav lepe dohodke od sadja, morda še lepše kakor iz vinograde, ki ga stane danes mnogo dela, mnogo stroškov in truda, dočim pa pridelek sadja prav malo stane. Seveda nam sadjevec malo vrže, če popijemo vsega doma.

Na splošno pa lahko trdim, da nam sadje največ nese, če ga prodamo v svežem stanju in za dobro ceno. S tem imamo največ dela, najmanj stroškov in najmanj rizika. Kakor nam prodaja mleka v svežem stanju največ nese, tako je tudi pri sadju.

Za dobro kupčijo se je treba pa pripraviti, ne pa čakati, da nas kupec sam poišče. Zlasti v takih letih, ko je dosti sadja. Kdor ima blago na prodaj, ta ga mora ponuditi in mora poiskati kupca. To je potrebno zlasti pri takem blagu, kakor je sadje, ki se mora o pravem času prodati, namreč hitro, ko je potrgano. Pri nas po deželi je to potrebno, ker nam manjka prostora za dolgašnje shranjevanje sadja.

Pripravi na to kupčijo se je treba pa tudi še iz drugega vzroka. Kot mali proizvajalci se moramo združevati, da spravimo toliko sadja skupaj, kakor ga je treba za vagonsko kupčijo in za prevažanje po železnici v oddaljene kraje. Brez

trebno iti ravno v Laze gledat, gospod Volk ima vamp — slika iz novega kopalnice — o gospodih Mačkinih, Zajčih itd. ne moremo drugega reči, nego da imajo gobce, gospod Petelin in druga perotina — vsi in vsak izmed njih ima kljun — gospod Lisjak ima kremplje, ki jih pa tudi drugim ne odrekamo. Žrelo bi se našlo tu in tam. O vseh teh stvarih se seveda danes more le to reči, da je to jako pomembno. Lastnosti namreč niso ostale pri plemenu, in zelo lahko je mogoče, da ima gospod Volk lastnosti gospoda Pajka ali obratno. Pa komentar je zelo potreben zaradi juristov, ki so kozli.

Popolnoma nemogoče je, da bi ogledali celo kost, ker bi se za ta namen bilo treba vse drugače okomati, zlasti pa mnogo bolj prežati na vsako stvar. Vendar pa tudi teh par vrstic zadostuje za ta namen ščititi koga, naj se zaletati ali zaganjati v vsepoštevane gospoda »Urbanusa«. Naj se tedaj nihče nikar ne razbrzda in razuzda vsled tega, ker nobena izmed teh besed ni lažljiva, lomastila, žla, se drla, cvilila, praskala ali pikala, temveč samo godla (in to prav zadovoljivo). Če pa bo kak nežna duša vsled rakove poti, ki jo hodi obika, kuhana rila, naj pomisli, ali ne bi bilo bolje, šopiriti se kakor sraka (ali, kar je bolj prvotno: kakor pav).

skupnega dela se ne da ničesar dobrega doseči. V ta namen je treba organizacije. To delo pripada pa nam, ne pa kupcu. Kupec mora iti na roko, ne pa narobe. Če hočemo prodajati, moramo z blagom na trg, moramo blago ponuditi in v tem slučaju — na debelo ponuditi.

Za dobro kupčijo je važno, da prodajamo namizno sadje po sortah. Tako nam največ nese. Sadje je treba skrbno obirati, prebirati (sortirati) in po kakovosti prodajati. Tako prodano sadje nam največ vrže. Ako bi v posameznih vaseh sadje tako prodajali, bi nam sadje vse drugače več nese in imeli bi sploh boljše kupce kakor jih imamo sedaj, ko prodajamo namizno sadje vseh vrst in vseh kakovosti.

Zelo važno je tudi to, da sadje prav obiramo in prav trgamo in da ga ne klatimo in otepamo tako z dreva, da nam po tleh pada, kakor smo v obče vajeni. Namizno sadje za prodajo bodi skrbno obrabeno, ne obočeno in ranjeno. Ako hočemo, da poje sadje v denar, se moramo ravnati po zahtevah kupca in sadne trgovine, ne pa narobe. To je jasno. Pri nas bi lahko za sadje dosti več dobili, tudi če bi ga prodajali doma na drobno.

Pri nas se v trganju sadja še silno greši. Pri nas izgleda, kakor bi našim gospodarjem sploh ne bilo dosti na tem, kako se sadje proda in če se sploh proda ali ne. Drugače bi se morali vse bolj zavzeti za to, da se sadje pravilno obira, sortira in prodaja. Tako kakor delajo po drugih naprednih deželah, tako moramo tudi pri nas nastopiti.

Letos bi lahko dobili na tisoče in tisoče za jabolka, če bi se organizirali in če bi sveže sadje tako prodajali kakor to zahteva današnja sadna trgovina. Ne čakajmo tedaj kupca za pečo in spravimo sadje skupaj kakor ga zahteva sadna trgovina.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza. (12. t. m.) Pšenica: 365 do 370. Turšičica: 265 do 270. Oves: 290 do 300. Ječmen: 310 do 320. Moka: baza »0« 570 do 575. Skupni promet 24 vagonov; od tega 18 pšenice in 6 turšičice.

Vinski trg. (12. t. m.) Cene na svetovnih trgih čvrste, ponekod celo močno rastejo radi splošno slabih izgledov vinskih trgovin v Evropi. Z vinskih krajev naše države prihajajo skrajno slabe vesti o vinski letini. Stalno deževno vreme silno škoduje grozdju in ako se vreme v najkrajšem času ne popravi, marsikje grozdje sploh ne bo dozorelo. V zadnjem času je močno oživela vinska kupčija v Vojvodini, kamor prihajajo celo slovenski kupci. Iz Dalmacije pa se ponovno pritožujejo, da nimajo kupcev. Cene so pri nas povsod tekom enega meseca zelo poskočile. Na novosadski blagovni borzi so notirale tekom prošlega tedna nastopne cene za vino: s r e m s k o belo kmečko vino, 8—9 odst., 400—450 franko postaja; belo, 10—11 odst., 450—550; sortirano, 11—13 odst., 550—700; k a r l o v a š k o belo, 8—10 odst., 500—550; belo, 10—11 odst., 500—550; sortirano, 11—13 odst., 600—800; b a š k o belo, 8—10 odst., 350—400; b a n a t s k o belo, 8—10 odst., 300—400 franko postaja; v r š a š k o belo, 8—10 odst., 300—400; sortirano belo, 10—12 odst., 400—500 franko Vršac; otelo, 10—11 odst., 350—450 Din.

Lesni trg (12. t. m.). Cene so precej stalne. Izvez je dovoljen. Italija nastopa kot naš glavni kupec in povprašuje predvsem po stavbnem lesu, a oživelo je tudi italijansko povpraševanje po drvih za kurjavo in po oglju. Na domačem trgu ovira živahnejši promet pomanjkanje gotovine. Stavbna delavnost je po naših mestih nekoliko oživela. Cene so čvrste. V Hrvaški in Slavoniji notirajo: fino hrastovo blago 3200 do 4200, hrastovina na zrealni rez 4000 do 4500, hrastovi buli 3000 do 3600, hrastove dožice (1000 komadov) 15.000 do 22.000, bukovni hlodi I. 300 do 400, bukovni frizi 750 do 900, javorjevi hlodi I. 700 do 800, jasenovi hlodi I. 700 do 900, brestovi hlodi I. 500 do 650, drogi za brzojav, hrastovi 40 do 50, jelovi 50 do 80, železniški pragi, hrastovi 40 do 80, bukovni 30 do 50, drva za kurjavo, bukova 2200 do 3000, oglje, vagon 9500 do 10.000 Din.

Dunajski žvišni sejma. (11. t. m.) Dogon 2993 glav; od tega 541 domačih, 405 iz Madžarske, 590 iz Jugoslavije, 253 iz Čehoslovaške in 170 iz Nemčije. Pri mirnem prometu so se cene volom obdržale. Biki so se pocenili za 500 Ka, a zadnjeverstna živina se je nekoliko podražila. Za kg žive teže notirajo v tisočih Ka: voli 135—19, krave 135—165, biki 12—175, slaba živina 8—135.

Naša trgovina z Zedinjenimi državami. Po podatkih trgovinskega ministrstva Zedinjenih držav se je lani uvozilo iz Jugoslavije v Zedinjene države blaga v vrednosti 26.000 dolarjev, dočim se je iz Zedinjenih držav v Jugoslavijo izvozilo blaga v vrednosti 522.000 dolarjev. Naša država je bila torej v trgovini z Zedinjenimi državami lani pasivna za 266.000 dolarjev. Trgovinski promet med Zedinjenimi državami in sosednimi državami Jugoslavije je bil nastopen: Iz Avstrije se je izvezilo v Zedinjene države blaga v vrednosti 4.756.000, a iz Amerike v Avstrijo blaga v vrednosti 2.648.000 dolarjev. Čehoslovaška je izvozila v Ameriko vrednosti 2.029.000, a uvozila iz Amerike za 1.567.000 dolarjev. Uvoz

Amerike iz Madžarske je znašal 598.000, a izvoz v Madžarsko 262.000 dolarjev.

Vprašanje električne centrale v Bački Topoli. Topolska občina je nedavno razpisala konkurz za gradnjo električne centrale. Prijavilo so se tri firme, dve domači in ena nemška. Toda nobena teh ponudb ni ugnajala, zato je občina podaljšala konkurz do 23. t. m. Tekom zadnjih dni sta poslali oferti še dve domači firmi.

Savez krošnjarjev kraljevine SHS. Vlada je dne 2. julija pod št. 9170 potrdila pravila organizacije krošnjarjev pod gornjim naslovom ter bo Savez krošnjarjev razvil svoje delovanje na področju cele kraljevine. Središče Saveza je v Zagrebu, pisarna Preradovičeva ul. 22.

Letina čespej v naši državi bo po službenem poročilu znatno slabša, kakor je bila lani. Izvozna množina se ceni okroglo na 2000 vagonov.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje dobavo: 30 komadov bakrene cevi Ø zun. 32 mm, notr. 27 mm, 20 komadov bakrene cevi Ø zun. 37 mm, notr. 32 mm, 10 komadov bakrene cevi Ø zun. 68 mm, notr. 40 mm. Dobava se mora izvršiti v dobavnih pogojih bivše južne železnice št. IV c 10782-2 z dne 17. decembra 1923. — Dalje razpisuje direkcija državnih železnic v Ljubljani dobavo: 500 kg bakrene žice št. 50, in 300 kg bakrene žice št. 60. Pogoji se nahajajo v pregledu pri ekonomskem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani. Gospodarska cesta (nasproti Velesejmu) vsak delavni dan od 10. do 12. ure. Kolkovane ponudbe je predložiti najkasneje do 25. t. m.

Proti predprodaji hmelja v Češko-slovaški. Na seji delegatov češke sekcije Zveze hmeljarjev v Češko-slovaški se je zavzelo odločno stališče proti predprodaji hmelja, češ, da je vsaka predprodaja nemoralna in in težko oškoduje interese produkcije. Sklenilo se je, pustiti krajevnim hmeljarskim organizacijam prostost v tem kako naj postopajo proti članom, ki se tega ne držijo. Pisarna češke sekcije Zveze hmeljarjev za Češko-slovaško je dobila naročilo, da odkloni vsako intervencijo v zadevi predprodaje hmelja.

Stanje dunajske Lombardne in eskomptne banke. Z Dunaja poročajo: Status Lombardne in eskomptne banke, odobren po upniškem svetstvu, izkazuje: aktiv 337.73 milijarde aK in pasiv 510.61 milijarde aK.

Izkaz ruske Državne banke z dne 1. avgusta pokazuje obtok 41.750.000 zlatih rubljev.

Tobačni monopol v Poljski. Dne 1. t. m. se je uvedel po celi Poljski državni trgovinski in produkcijski monopol za tobačno izdelke.

Povoljno ameriško poročilo o žetvi. Ministrstvo za poljedelstvo v Washingtonu ceni letošnji žetev pšenice v Zedinjenih državah na 814 milijonov bušlov napram 786 milijonov bušlov v l. 1923. Ta cenitev znatno nadkriljuje cenitve, ki jih je podalo to ministrstvo dne 1. julija t. l.

Sokol

Sokolič št. 6—8

Začetkom tega tedna je izšla trojna številka Sokolika, lista za jugoslovanske sokolske naraščaj z jako bogato vsebino. Pod naslovom »V Prago!« razlaga pisatelj velik pomen zleta, ki ga po sklepu COS in JSS priredi jugoslovanski sokolski naraščaj prihodnje leto v Prago. — Pokojnemu br. Slajpuh je posvečen toplo pisan nekrolog, ki se spominja idealnega Sokola, bivšega voditelja naraščaja in načelnika rediteljskega oddelka na vsesokolskem zletišču v Ljubljani, kjer je pokojni Slajpuh vzdrževal rediteljsko službo z mladimi Sokoliki. — Za deklaracijo jako primerna je pesem »Na Kosovo polje« od Fr. Čička, zlasti bo prav prišla za Vidovdanske proslave ali za naraščajsko akademije. — »Mala Sokolika« je ljubka pesmica za žensko dečo. — Članek »Preko zapreka cilju« od Bogunovića dobro opisuje moč krepke volje, ki premaga največje težave, kar se priučiti mladina zlasti pri telesnih vajah. — Od mladinske sokolske igre »Triglava« je priobčeno v tej številki celo drugo dejanje, ki krasno opisuje kralja Triglava kot varuha naše zapadne meje. — Zagrebški sokolski naraščajniki v kratkih spisih odgovarjajo na vprašanje: Zašto sam stupio u Sokolsko društvo? Iz odgovorov jasno odseva zavest, da mladina dobro pojmuje, kakšen namen ima zanjo sokolska vzgoja. — Za našo jugoslovansko mladino je jako poučen članek »Jan Žižka s Trocnova«, ki se spominja ob 500letnici njegove smrti velikih Žižkovih zaslug za češki narod. — Kratke članke opisuje bivanje in nastop beogradskih Sokolov in naraščajnikov v Zagrebu. — Prijeto se čita »Izlet naraščaja«, kjer mlad poročevalec zanimivo poroča o izletu v Iski Vintgar in preko Krave peči v Velike Lašče. — Aktualno je poročilo o svetovnih olimpijadah, katerih zadnja se je pravkar končala v Parizu. — Prednjaška šola obdeluje eno igro z žogo, dihalne vaje, plavanje in izlete ter kratek pregled Tyrševega telovadnega sestava. — Na Volaričevem pesem »Slovenskim mladencem« je sestavila Mara

Baranova lep telovadni nastop s cvetnimi trakovi za ženski naraščaj. Je to dolga in obsežna telovadna kompozicija, ki bo primerna za telovadne akademije. — Med dopisi je poročilo o izidu olimpijske telovadne tekme in o uspehu prvaka Leona Stuklja, dalje dopis iz Zagreba o razvitu naraščajkega prapora. — V Glasniku je mnogo krajših poročil, ki se tičejo raznih sokolskih zadev in ocene novih mladinskih knjig. — Sokolika priporočamo naši mladini, da se navzame sokolskega duha in pouči o sokolskih nalogah.

Posebni vlaki

za sokolski pokrajinski zlet v Zagrebu. Na pokrajinski zlet v Zagreb vozi iz Slovenije dva posebna vlaka, in sicer: Jesenice-Zagreb in Maribor-Zagreb. Bratske župe in društva opozarjamo, da naj se vozi vse članstvo s posebnimi vlaki, ker bodo redni vlaki prenapolnjeni. Kdaj odhajajo s posameznimi postaji, ki niso navedene v sledečem voznom redu, si člani izračunajo lahko sami.

Posebni vlak z Jesenic v Zagreb vozi 14. t. m. ob 10.30 in se vrača iz Zagreba 18. t. m. ob 1.30.

Posebni vlak iz Maribora v Zagreb vozi 14. t. m. ob 17. in se vrača iz Zagreba 18. t. m. ob 2.

Odhod 14. avg.	Povratek 18. avg.
Jesenice 10.30	8.—
Radovljica 11.00	7.20
Kranj 11.50	6.40
Ljubljana 12.40	5.40
Litija 13.10	4.30
Trbovlje 13.40	4.00
Zidani most 14.20	3.40
Radeče 14.30	3.30
Zagreb 16.30	1.30

Društva od Radeč dalje se vozi s posebnim vlakom Maribor-Zagreb.

Odhod 14. avg.	Povratek 18. avg.
Maribor 17.00	6.40
Pragersko 17.35	6.10
Grobelno 18.30	5.20
Celje 19.00	4.55
Laško 19.16	4.40
Sevnica 20.07	3.47
Rajhenburg 20.27	3.26
Videm-Krško 20.35	3.17
Brežice 21.12	3.00
Zagreb 22.13	2.00

Sport

Zvezdna dirka pri Celju

Poročali smo že kratko o lepo uspeli največji jugoslovanski kolesarski prireditvi, zvezdni dirki na Celju, ki se je vršila prošle nedelje povodom 25 letnice celjskega kolesarskega kluba. Danes pridajmo še par podrobnosti.

Proslave 25 letnice so se v soboto včer udeležili razen klubovih članov in stalnih domačih gostov tudi funkcionarji koturnjskega Saveza iz Zagreba in podsaveza iz Ljubljane, predsednik kluba »Soko« iz Zagreba ter zastopniki skoro vseh kolesarskih klubov v Sloveniji. Predsednik celjskega kluba g. Bernardi je še posebej pozdravil dva najstarejša jugoslovanska kolesarska sportnika g. Petra Majdiča in Emila Menigo (Zagreb) in mestnega podžupana g. Zabkarja. G. Bernardi in Zabkar sta nato orisala razvoj in delo kluba, ki je vršil v dobi nemškega terorja tudi važno narodno delo. Neumorni dolgoletni predsednik g. Kramar je postal častni predsednik kluba. Po nagovoru saveznega podpredsednika g. Weilerja so izročili zastopniki klubov celjskemu klubu spominske diplome, podsavez in Ilirija pa še posebej predsedniku Bernardiju spominsko plaketo. Celjski klub s svoje strani je izročil podsavezu in Iliriji častna darila. Neumornemu organizatorju Zvezdnih dirk v Celju in sploh naših kolesarskih prireditiv g. Gorjanec pa latorjev vonec in častno darilo.

Zvezdne dirke v nedeljo se je udeležilo 8 klubov. Najboljši doseženi rezultati so: Perun, Maribor: Vinko Trkanec 2 : 20 : 29, Edelweis 1900, Maribor: Maks Bradič 2 : 23 : 23, Domžale, Ludvik Florin 2 : 8 : 8, Primorje, Ljubljana: (klubovo prvenstvo): Ivan Kosmatin 2 : 19 : 36 (z ozirom na slabo ceto naravnost rekorden čas). Danica, Ježica: Gusto Pečnik 2 : 38 : 56, Ilirija, Ljubljana (klubovo prvenstvo): Josip Solar 2 : 27 : 4, Šostanj: Gustav Šumer 1 : 5 : 25, S. K. Tržišče se je udeležil izleta s 7 kolesarji. Celjski kolesarski klub je podaril zmagovalcem latorjeve vence s trakovi. Vodstvu dirke sta iz priznatiosti na razpolago dva avtomobila iz Ljubljane do Celja Jugovarto ter g. Ivan Fiala, v Celju pa gg. Peter Majkič in I. Roje, za kar se jim kolesarski podsavez iskreno zahvaljuje.

SLUŽBENE OBJAVE LNP.

(Iz seje upravnega odbora dne 8. t. m.) Verificira se prvenstvena tabela LNP za prvenstveno leto 1923/24 glasom referata poslovnega odbora. — JNS-u se predloži v črtanje S. K. Trbovlje, ker klub večkratnim opominom ni poravnal članarine. — Kaznuje se S. K. Slavlja (Ljubljana) z globo 100 Din, ker ni nastopil k prvenstveni tekmi proti S. K. Slovani. — Na znanje se vzame novi upravni odbor S. K. Slovana glasom dopisa z dne 29. VII. — Ukline se suspendiranje podsaveznega odbornika g. Rajglja od seje podsaveznih odborov, sklenjeno po u. o. dne 18. VII. — Glasom objave JNS-a od 22. VII. stopi tudi za teritorij JNS-a v veljavo sprememba § 7 igraliskih pravil, glasom katere se more z

udarcom iz cornerja direktno doseči gol. »Nogometna pravila«, izdaje Schneller, Zagreb 1922, to spremembo že upošteva. — Tajnik I.

LNP. (Službeno.) Prva seja novoizvoljenega upravnega odbora se vrši danes, 13. t. m. ob 20. uri v lokalni Sportne zveze v Narodnem domu. Dnevni red: Konstituiranje podsaveznih odborov, rešitev tekočih poslov. — Prosi se polnoštevilne udeležbe.

SLUŽBENE OBJAVE LLAP.

(Iz seje tehničnega odbora od dne 6. in 8. avgusta 1924.)

Lahkoatletsko tekmovalje za prvenstvo Slovenije se vrši v dneh 22., 23., 24. in 25. avgusta 1924 na prostoru S. K. Ilirija v Ljubljani. Razpisane so sledeče discipline: V petek 22. t. m. ob 17.30 uri dame: 100 m predtek, gospodje: 100 m predtek, gospodje: kopje, dame: krogla, gospodje: skok v višino brez zaleta, gospodje: 400 m, dame: 100 m finale, gospodje: 3000 m, gospodje: troskok, dame: 30 m predtek.

V soboto 23. t. m. ob 17.30 uri: gospodje: 200 m predtek, dame: 60 m predtek, gospodje: kladivo, gospodje: stafeta 200 × 200 × 400 × 800 predtek, dame: disk, gospodje: skok v viš. z zal., dame: 60 m finale, gospodje: skok v dalj. brez zal., dame: 300 m finale, gospodje: 800 m.

V nedeljo 24. avgusta dopoldne ob 9. uri: gospodje: 1500 m, dame: 4 × 60, gospodje: 200 m finale, dame: kopje, gospodje: skok v dalj. z zal., dame: skok v višino z zal., gospodje: 4 × 100 predtek, dame: 200 m predtek.

Popoldne ob 16. uri gosp.: 100 m finale, dame: 200 m finale, gospodje: skok ob palici, dame: skok v dalj. z zal., gospodje: hoja 5000 m, gospodje: 4 × 100 finale, dame: 60 × 87.50 × 100 × 200, gospodje: disk, gospodje: 200 × 200 × 400 × 800 finale.

V ponedeljek 25. avgusta ob 17.30 uri: gospodje: olimpijski petboj, dame: olimpijski troboj, gospodje: krogla, dame: 800 m, gospodje: 10.000 m.

* Razpis kladiva je provizoričen ter se definitivno določi šele v eni prihodnjih sej. Ravnotako se naknadno objavi, ali se izvajajo meti samo z eno ali tudi z obema rokama.

Prijave naj se pošiljajo najkasneje do 17. avgusta na balzezar Baitezar Ivan, ravnateljstvo držav. žel. v Ljubljani, oddelček III/2 in sicer kuvertirane in zapечатene skupno s prijavnino. Prijavnina znaša za točko in osebo 5 Din, za stafete 10 Din. Naknadne prijave se sprejemajo proti dvojni prijavnini.

LLAP. Danes ob pol 9. seja upravnega in tehničnega odbora v damski sobi kavarne Emona.

Seja JZSS. se vrši v sredo dne 13. t. m. ob pol 21. v damskem salonu kavarne »Emona«. Tajnik II.

Na plavalnih tekmah za prvenstvo Jugoslavije na Sasaku je dosegel znani izvrstni skakač S. K. Ilirije Srečko Kordelič prvo mesto v skokih z 10 meterske deske in prvo mesto s trimeterske deske. S petmeterske deske se je moral vsled enega ponesrečenega skoka zadovoljiti s tretjim mestom.

Mladinske pokalne tekme. (Službeno iz LNP). Drugo kolo pokalnih tekem mladinskih moštev se vrši na praznik 15. t. m. na igrišču S. K. Primorja. Ob 9.15 imata nastopiti Ilirija in Mladika in ob 10.15 Primorje in Slovenija. Opozarja se, da se imata po dva reditelja vsakega kluba ob 9. uri pripraviti službojučemu odborniku g. Zajcu ter da ima vsak klub postaviti po enega stranskega sodnika. Blagajniško službo vrši S. K. Primorje. — Tajnik.

Pokal za mladinske tekme LNP ter dve žogi kot darila za drugega in tretjega so izstavljeni v trgovini J. Gorec na Dunajski cesti.

Trening-tekma Ilirija : Slovan se vrši danes ob 18.15 na igrišču Ilirije. V četrtek se vrši training-tekma med Ilirijo in Hermesom.

Nov slovenski sportni klub na Vipavskem. V Dobravljah na Vipavskem se je ustanovil sportni klub »Caven«. Klub osnuje po možnosti vse sekcije, ki so pod danimi pogoji mogoče na deželi. V prvi vrsti se bo upošteval kolesarski, nogometni, plavalni in telovadni odsek.

Gradjanski v Bosni in Dalmaciji. 12. t. m. odputuje Gradjanski v Bosno in Dalmacijo. Igral bo v Sarajevu, Gružu in Splitu.

Weissmüller na službo. Danes opoldne prispe znani rekorder Weissmüller s kolegom in trenerjem na Dunaj, kjer bo sodeloval na trodnevem meetingu plavalne koalicije.

Lasnik in izdajatelj Konzorij »Jutra«. Odgovorni urednik: Fr. Brozovič. Tisk Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Priskočite na pomoč težko prizadetim rodbinam v Krmelju ponesrečenih rudarjev, ki so padli v zvestem izvrševanju svojega poklica. Darove sprejema Samostojna Strojovna Delavska Unija, Ljubljana, Narodni dom.

Ali ste že poslali?
naročnino za „Jutro“

VELIKI POTOVALNI CIRKUS COSSMY

Nastopijo prvovrstni
svetovni artisti
in zveri.

SLAVNOSTNA PREDSTAVA

se bo vršila v sredo dne 20. avgusta
točno ob 8. uri zvečer z obsežnim
velemestnim sporedom.

Natančnejši spored bo
objavljen s plakati in
z inserati v ljubljanskib
dnevnikih.

Ljubljana
Lattermannov
drevored

4167a

Vsaka
beseda
60 par

Mali oglasi

Stane vsaka beseda 60 par. Za »Dopisovanje« in »Zentiv« se računa vsaka beseda 1 Din. — Priobčujo se le mali oglasi, ki
se plačajo vnaprej. Plača se lahko tudi v snemkah. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložena snemka
se odgovor ter manipulacijska pristojbina 3 Din.

**Službe
(dobe)**

Dobro stalno službo
v pisarni industrijskega
podjetja doli gospod ali go-
spodinja s primernim kapi-
talom. Ponudbe z navedbo
višine kapitala pod »Dobra
stalna služba« na upravo
»Jutra«.

Samostojen knjigovodja
organizator, samo prvovrst-
na moč, če možno brez dru-
žine, s kavčijo, se išče za
večje podjetje. Plača dobra,
stanovanje in razstavljanje
pruža. Ponudbe na upravo
»Jutra« pod »Organizator«.

Vajenca
za sobotniškarsko in plenkar-
sko obrt, sprejme trdika
Brata Rožič v Ljubljani,
Vegova ulica 8.

Boljšje pridno dekle
se išče k dvema otrokoma v
starosti 9 let, ki zna nek-
oliko šivati in bi opravljala
lahka domača dela. Josipina
Kunc, Ljubljana, Karijeva
ulica 4.

**Službe
(iščejo)**

Izurjena šivilja
veča vseh damskih toalet,
se priporoča cenjenim da-
mam. Gre tudi na dom. —
Dopise pod »Izurjena šiv-
ja« na upravo »Jutra«.

Absolventinja
drž. dvorac, trg. šole s
večletno prakso v trgovini,
želj primarne službe. — Po-
nudbe je poslati pod značko
»Trgovčeva hči« na upravo
»Jutra«.

Mlad trg. pomočnik
sedaj prst, išče mesta v
slovenem večjem kraju Slove-
nije v trgovini s specijal-
nim blagom. Nastopi lahko
takoj. Cenjene ponudbe na
upravo »Jutra« pod značko
»Mladji 20«.

Stavbni delovodja
s večletno prakso, želj pre-
meniti mesto. Cenj. ponudbe
pod »Stavbni delovodja« na
upravo »Jutra«.

Kot natakarka
išče mesta starejša in za-
namljiva, za čas veleseljma,
event. tudi stalno. Ponudbe
na upravo »Jutra« pod šifro
»Zanesljiva 30«.

Na ljublj. veleselju
išče mesta mlad deček. Do-
pise je poslati pod značko
»Reklama« na upr. »Jutra«.

Prodajalka
mešane stroke, išče mesta s
takojšnjim nastopom. — Po-
nudbe pod »Prodajalka« na
podružnico »Jutra« v Celju.

Absolventinja
državne dvorazredne trgov-
ske šole, veča slov. in nem-
škega jezika, išče mesta. —
Naslov pove uprava »Jutra«.

Mesto blagajničarke
začetnice, išče trg. izobra-
žena gospodinja z drž. je-
zikom slov., nemškega in
italijanskega jezika. Gre par me-
sove brezplačno. — Cenjene
ponudbe se poslati na upravo
»Jutra« pod »Zanesljiva«.

Prodajalka z dežele
izurjena v specijal. stroki,
zmožna več jezikov, želj pre-
meniti mesto. Gre tudi 1
mesto na preizkušnjo. Cenj.
ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Zmožna«.

Prodajalka
z dobrim učenim in od trg.
šole izdanim izpovedalom,
želj mesta v trgovini meša-
nega blaga, stekla in žele-
zine ali v pisarni. Zmožna
je slovenske in nemške kro-
goznanje ter knjigovodstva.
Dopise na upravo »Jutra«
pod šifro »18, nastop takoj«.

Trgovski pomočnik
ali skladiščnik meš. stroke,
prevzame takoj samostojno
mesto v Ljubljani. Pismene
ponudbe pod »Verzhan 2025«
na Aloma Company, Ljub-
ljana.

Stareše dekle
ki samostojno dobro kuha,
učena v gospodinjstvu, išče
stalno službo. — Ponudbe na
naslov: Marija Kuhar, pošta
številka 10, Slovenija.

Medvode, dne 20. junija 1924.
Tvrčki »JUHAN«, d. z o. z. LJUBLJANA.
Vaš izdelek daje jedem, zlasti juhi, prijeten okus; kdor se ga
privadi, ga težko pogreša. Zelo ugodno učinkuje tudi na apetit in
prebavo.
Polžkus, napraviti iz vode, juhe zelenjave in »JUHAN« brez
mesa okusno juho, se je popolnoma posrečilo.
»JUHAN« se z mirno vestjo lahko povsod priporoča in je pod-
jetju le čestitati, da se mu je posrečilo, pripraviti domač izdelek, ki
nadkriljuje do sedaj pri nas vpelane.
S spoštovanjem
Julija Jaklič,
voditeljica gospodinjstvih tečajev.

Prodaja
Moško kolo
dobro ohranjeno, se poceni
prodaja. Naslov pove uprava
»Jutra«.

Pohištvo
(spalnica) popolnoma nova,
temnordela, se ceno prodaja.
Naslov pove uprava »Jutra«.

Vinogradniki, pozor!
Prodaja devet vinoknih sodov
(Lagerfasser) od 1800 do
2500 litrov. Sojalskem sta-
nju, vse v najboljšem sta-
nju. Iste tudi zamenjati za
bele vino. Cenjene ponudbe
na upr. »Jutra« pod šifro
»Lagerfasser«.

Skioplikon
popolnoma nov, prodam. —
Naslov je poslati v upravit-
»Jutra« pod »Skioplikon«.

Znižane cene
otroških vozičkov, dvočelov,
milih pomočnikov motorčkov
ter raznih motorčkov, št-
valnih strojev in pneuma-
tike. — Tribuna, P. B. L.,
Ljubljana, Karlovska c. 4.
Sprejemajo se v popolno
opravo za emaliranje v
ognjem, poniklanje drov-
lesa, otroški vozički, šivalni
in razni drugi stroji. —
Prodaja se tudi na obroke,
Ceniki franko.

Pleteno pohištvo
za vrt, verande, fakalnice in
otroške sobe, ima v zalogi v
veliki izbiri Rudolf Radovan,
Krekov trg 7. — Dobavljanje
pletene rolo za okna v vsaki
velikosti.

Damsko kolo
skoraj novo, ceno napredaj.
Naslov pove uprava »Jutra«.

Pozor, krojači (ce)
Pod zelo ugodnimi pogoji in
nizki ceni se prodaja sledeče:
3 šivalni stroji »Singer«, 3
stoječa salonska ogledala,
1 stoječa nikelnast obelisk,
1 glinasta peč. Išč. vpraša-
se v trgovini Dvorci.

Hrast, smrekove hlode
v normalnih dolžinah in v
debelinah nad 30 cm. ku-
pimo vsako možno naj-
raje na progi Zidani most-
Brezice. Ponudbe z navedbo
cene množine in kraja kjer
se isti lahko ogledajo prosti
mo na naslov: Ad. Jakič
Krmelj, Delenjsko.

Okrogel les
smrekov, kipev in topolov,
gost, malo prast in povsem
suh, se kupi. — Ponudbe s
ceno postavnega oddajna že-
lezniška postaja pod značko
»Povsem suh« na upravo
»Jutra«.

Pisalni stroj
dobro ohranjen, kupim. —
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Mars«.

Bukovo oglje
suho, vitano in suha bukova
drva v vsaki množini, ku-
pim takoj proti takojšnjemu
plačilu. — Ponudbe s ceno
franko moja vagon pod šifro
»Oglje« na upravo »Jutra«.

Mesečna soba
se išče za takoj, oziroma
koncem meseca. Ponudbe na
upravo »Jutra« pod šifro
»Soba 10«.

Neprepitna
Večji bukov gozd
za sečnjo, kupim. Cenjene
ponudbe pod »Bukov gozd«
na upravo »Jutra«.

Hiša z vrtom
v Ljubljani, se takoj kupi.
Naslov pove uprava »Jutra«.

Posedstvo
hiša, vrt, sadonosec, njiva
itd., ugodno za obitnike ali
za sečnjo, prodaja Jože Matjaž
trg Mozirje.

Soba
išče gospodinja. — Cenjene
ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Mir«.

Stanovanje
v novi hiši, 2 sobi, kuhinja,
klet, pritlikine, elektrika in
vodoovod, se odda mirni
strani s 1. septembrom. —
Naslov pove uprava »Jutra«.

Stanovanje
na periferiji mesta Maribor,
če mogoče z vrtom se vzame
v najem. Event. se vzame
tudi v zakup majhna hišica
ali vila, na prijaznem pro-
storu. Ponudbe naj se po-
šljejo na upravo »Jutra« v
Mariboru do 24. t. m. pod
šifro »Dom«.

Dve dijakinji
se sprejme na stanovanje in
hrano v bližini liceja, real-
ne gimnazije in obrtne šole.
Ponudbe pod »Dobro nad-
zorstvo« na upravo »Jutra«.

Zamenjam stanovanje
v sredini mesta, obstoječe
iz 3 sob in pritliklin za ena-
kega. — Ponudbe na upravo
»Jutra« pod »Zamenjava«.

Soba
s separatnim vhodom, v bli-
žini cerkve sv. Petra, išče
privatni uradnik s 1. sep-
tembrom. Ponudbe na upr.
»Jutra« pod »St. 7833«.

Gospodinja išče sobo
za takoj v sredini mesta. —
Cena postavnega stvar. —
Ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Glasno št. 15405«.

Prijazno prazno sobo
(event. opremljeno), blizu
glavne pošte in kolodvorja,
s posebnim vhodom in elek-
trično razsvetljavo, se takoj
oddaja proti predplačilu, ozi-
posojilo. Naslov pove uprava
»Jutra«.

Prinorista prazna soba
se išče za zakonski par brez
otrok, ki je pripravljen v
hiši pri delu pomagati. —
Mici Plisk, Vegova ulica 8/1,
bez dvorišča.

Soba
s tremi posteljami, se odda.
Naslov pove uprava »Jutra«.

Soba za dijaka
iščem v bližini Tržaške ceste
— Event. čam sam posteljno
perilo. Cenjene ponudbe pod
»Stanovanje brez hrane« na
upravo »Jutra«.

Zamenjam stanovanje
dveh sob, kuhinje in jedilne
srambe v pritliklin, z večjo
v mestu. Naslov pove upravo
»Jutra«.

Mladenič
ki ima veselje do kmetij-
stva, se želj prirediti na
kako dobro posestvo z Din
30.000, z dekletom 17-23
let. Vdova ni izključena. —
Prednost imajo poleg posest-
va, gostilna-trgovina na de-
želi. Ponudbe, če je mogoče
s sliko, ki se na zahtevno
vrne, pod šifro »Dežela 10«
na upravo »Jutra«.

Zračna soba
s separatnim vhodom, soupo-
rabo kuhinje, solnčna lega,
tudi lahko opremljena, se
oddaja mirnemu zakonskemu
paru brez otrok. — Plača se
polletno naprej. — Pismene
ponudbe na upravo »Jutra«
pod »Uselitev 15. avgusta«.

Na stanovanje
z vso oskrbo, se sprejmeta
dve boljši gos. pod šifro »1«.
Naslov pove uprava »Jutra«.

Soba s hrano
išče dijak v Ljubljani. —
Ponudbe z navedbo cene pod
»Sam« na podružnico »Jutra«
v Mariboru.

Zamenja
se v Ljubljani lepo stano-
vanje, obstoječe iz dveh sob,
kuhinje in pritliklin za pri-
bitno enako v Mariboru ali
okolici. Ponudbe na upravo
»Jutra« v Mariboru.

Lokal
za trgovino s majhnim sta-
novanjem — na prometnem
kraj na deželi ob farni cerk-
vi — vzamem v najem. —
Cenjene ponudbe na upravo
»Jutra« pod »Trgovina«.

Trgovina
s stanovanjem, v bližini
Ljubljane, se takoj odda. —
Dopise pod šifro »Trgovina
s stanovanjem« na upravo
»Jutra«.

Kapital
Mojo prvovrst. vinarstvo
ozir. zahtevalnico, zelo te-
po urejeno, v večjem mestu
Slovenije, dam samostojni
gosp. ali gospodini, ki
lahko založi 75.000 Din, za
katero vsoto dobi polno kri-
je v blagu itd. Denar se re-
alizira že v prvih mesecih.
Z ozirom, da poloti to varto
v naprej, pogojl skrajno
ugodni in je zaslužka 30.000
kron neto mesečno. Cenjene
ponudbe s približnim popi-
sem ponudnice, pod značko
»Lepa bodočnost 24« na upr.
»Jutra«.

Družabnika
za trgovino deželnih pridel-
kov, se sprejme. Ponudbe na
podružnico »Jutra« v Ma-
riboru pod »Veletgovina«.

50—100.000 Din posojila
se išče na novo zidano hišo
z delavnico ter majhnim po-
sestvom proti 20 odst. obre-
stim in vključno na prvo
mesto, za dobo dveh let. —
Cenjene ponudbe pod značko
»Sigurnost« na upr. »Jutra«.

«MŠ»
La ti si vsebina mojega živ-
ljenja. — Stajno pri Tebi,
Tvoja

«Kotiček»
Netrmerno Te ljubi večno
Tvoja — Zakaj molčiš?

«Zentiv»
Mladenič
ki ima veselje do kmetij-
stva, se želj prirediti na
kako dobro posestvo z Din
30.000, z dekletom 17-23
let. Vdova ni izključena. —
Prednost imajo poleg posest-
va, gostilna-trgovina na de-
želi. Ponudbe, če je mogoče
s sliko, ki se na zahtevno
vrne, pod šifro »Dežela 10«
na upravo »Jutra«.

Alaska
Harmoniko
Svratno, Ljubosovo, malo rab-
ljeno se prodaja v Draviljah 43
16392

Izgubila se je
na cesti Medvode—Kranj bro-
ša z briljanti in 2 smarag-
dama. Najditelj se prost, da
jo odda v upravi »Jutra«
proti nagradi.

Britvice
Mem. Gillette in britve, se
sprejmejo v elektr. oruženje
v drogeriji Anton Kanc, Ljub-
ljana, Zidovska 1.

Javna dražba
stojee otave na Kodeljevem
posestvu v mestnem logu,
se vrši v nedeljo dne 17. t.
m. ob 9. dopoldne. 16336

Prazno sobo
z uporabo kuhinje, v mestu,
išče mirna stranica. — Plača
dobro in tudi drugače gre v
vseh ozirom na roko. Ponudbe
pod »Soba 1111« na upravo
»Jutra«.

DAMA 567/a
se najhitreje moderno in
okusno počese z uporabo

Isnega obročka
Vedno velika izbira vpletk
(kit). Priporočam se za vsa
lasna dela kakor tudi za
barvanje sivih las z »L'Oréal
Hene«, tudi v modnih barvah

M. Podkrajšek
frizer za dame in gospode,
8v. Petra cesta 32.

Priporočamo knjigo
Dr. Jos. Tícar
Nalezljive
bolezni.

Opisi važnih nale-
zljivih bolezni z navi-
dili za nego bolnikov.
S slikami.
Cena s poštno vred
20 Din 50 p.

Naroča se pri
Tiskovni zadrugi
v Ljubljani,
Prešernova ul. 54.

Opozarjamo na
Zakon o oblastni in
sreski samoupravi

ki se naroča pri
Tiskovni zadrugi
v Ljubljani,
Prešernova ul. 54.

ter velja s poštno vred
Din 6 50.

Opozarjamo na
Zakon o oblastni in
sreski samoupravi

ki se naroča pri
Tiskovni zadrugi
v Ljubljani,
Prešernova ul. 54.

Opozarjamo na
Zakon o oblastni in
sreski samoupravi

ki se naroča pri
Tiskovni zadrugi
v Ljubljani,
Prešernova ul. 54.

Opozarjamo na
Zakon o oblastni in
sreski samoupravi

ki se naroča pri
Tiskovni zadrugi
v Ljubljani,
Prešernova ul. 54.

Opozarjamo na
Zakon o oblastni in
sreski samoupravi

ki se naroča pri
Tiskovni zadrugi
v Ljubljani,
Prešernova ul. 54.

Dekoracijske rastline.

Razstavljalec veleselja naznanjam, da
imam vedno na razpolago dekoracijske rastline,
lavorje, palme in druge rastline v odkup in
na posodo. Poizve se v cvetličarni VIKTOR
KORSIKA, Kongresni trg 3.

Reform
steklenice za vkuhanje sadja in povrtnice so
najboljše in najcenejše.

Glavna zaloga za vso državo:
Lovro Petovar, Ivanjkovci.
Istotam se dobé Zupančeve knjige »Konzervi-
ranje sadja in povrtnin za domačo upo-
rabo« v slovenski in hrvatski izdaji.
Gospodinjje, naročite!

MERAKL
boje, mastila, lakove, štak, emajle,
kistove i jamačno čisti firnis naj-
bolje kakvoče nude

MEDIČ-ZANKL
družba z o. z.
MARIBOR, LJUBLJANA, NOVI SAD,
p. druž. ca. centrala. skladišča.
Tovarnice: 679/a
LJUBLJANA-MEDVODE.

Restavracija

v oficirskem domu ljubljanske garnizije se odda na javni
licitaciji, ki se vrši 18. t. m. ob 9. uri v oficirskem domu v Ljub-
ljani (kasarna Vojvode Mišića). — Ponudbeniki imajo položiti kavčijo
10.000 dinarjev. — Od strani oficirskega doma stavlajo se restavra-
terju na razpolago: potrebni prostori z inventarjem in raz-
svetljavo. — Podrobna pojasnila daje kapetan Koprivec (komanda
Dravske divizijske oblasti: »Zvezda«, 2. nadstropje), vsak dan od 16
do 17. ure.

Zahvala.
Za vse transko izraženo globoko sožalje in sočutje povodom
smrti našega predobrega, nepozabnega soproga in očeta, gospoda

Rado Kocha
transportnega kontrolorja državne železnice

se tem pōtem vsem najsrčneje zahvaljujemo, posebno g. ravnatelju
Borku in visjemu centralnemu inšpektorju Vidcu, kakor tudi vsem
ostalim za njih številno častno spremstvo na njegovi zadnji poti
in za poklonjene krasne vence in šopke. — Iskrena zahvala tudi
gg. pevcem za njih ginitivne žalstinke.

Ljubljana-Spod. Šiška, dne 11. avgusta 1924.

4171/a

Žalujoci ostali.

Zadružna hranilnica

registrovana posojilna in gospodarska zadruga z o. z.

v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 19

sprejema vloge na hranilne knjižice in

tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom

obrestuje po dogovoru.

Daje posojila proti vknjižbi, poroštvu in

zastavitvi.

1853a

Veridicus

Pater kajetan

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih

«Da ste pustinar in dolgočasnež, čeprav ste mladi... Da je gospod župnik za deset Svetlinov in da vi bržčas sploh nikoli ne postanete župnik, gospod župnik pa da prav gotovo postane še kanonik ali prost. Prav hudi sva bili nanjo z Nežo in povedali sva ji svoje mnenje.

Kakšno mnenje? Kako si se upala ugovarjati gospodični Malki?»

«No, saj smo se vse tri smejale in se nismo kregale. Povedale smo si pa le, kar smo mislile.»

«Ti si se torej potegnila zame?»

«Da, pa tudi Neža se je.»

«Pa kaj si rekla? In kaj je rekla Neža?»

«Rekla sem, da niste pustinar in dolgočasnež, da znate tako krasno igrati na klavirju, da sem vas slišala že večkrat tudi peti ter da ste učen človek, ker imate veliko omaro, polno knjig. In Neža je rekla, da ste z vsakomer prijazni, da ne delate nobenih izjem in da zato v Zalesju vsakdo samo hvali gospoda kaplana Svetlina. Tudi vaše pridige da ljudje najraje poslušajo, ker se iz njih marsičesa lepega in dobrega nauče in ker se v pridigah nikoli ne jezite in ne grozite, nego le učite in dajeje poguma in ne zbujate strahu.»

«Takole sta govorili? Ej, preveč sta me hvalili. Tega resnično ne zaslužim. Pomislili nista, da sta obenem gospodično Malko žalili in poniževali po krivici gospoda župnika in gospoda Torkarja. Gotovo vama je zamerila.»

«Naj! Čemu je grdila vas? Medve sva govorili golo resnico.»

«Samo to mi še povej, Micika: mar si hodila tudi v mesine šole, da znaš tako gladko povedati svoje misli?»

«Da, bila sem dvakrat v Ljubljani. Hodila sem v dekliško šolo, pozneje pa sem se učila pri Slonu kuhati. Hotela sem se namreč omožiti, a sem zaroko razdrla.»

«No, pa se le še omožiš. Škoda bi te bilo, da bi se postarala kot farovška kuharica. A verjemi: čim prej zapustiš farovž,

tem bolje bo zate... Morda ne bova govorila več, Micika. A vsaj ne toliko in sama, kakor danes. Bolje je za nju oba. Zbogom!»

Vzel je klobuk in odšel. Hotel je govoriti takoj z Zdražbo. Razložiti mu je hotel svoj doživljaj pri Grudnovih, obenem pa na nedvoumen način odkloniti nastavljenost past. Jasno mu je bilo, da sta mu župnik in Malka poslala neumno zaljubljeno dekle samo zato, da bi ga ujela, in potem imela popolnoma v oblasti. Svoj greh hočeta prikriti z mojim! Sokrivca jima je treba. A v njem ga ne dobita.

Hitel je v župnišče. Na levi strani obširne veže je ležala kuhinja. Stara Neža je že sedela za mizico in obedovala, dekla pa je pomivala posodo. Obred gospode je torej že minil.

«Ali je gospod župnik v pisarni?» je vprašal Svetlin.

«Ne. So šli spat,» je odgovorila Neža nekam žalostna. «Narobili so, naj jih ne budimo... Imeli so vse dopoldne ljudi: zaradi Grudna in vašega sinočnjega vedenja in govorjenja. Zelo so se razburjali... O, gospod, kako ste mogli reči neumnim kmetavsom, da ni hudiča!»

«Saj ga tudi ni. To je le starodavna pravljica, Neža.»

«Joj, joj, gospod kaplan, kakšne brezverske besede! Preklicati boste morali na prižnici, kar se sinoči zagrešili, in ker ste pametni, popravite, kar se vam je zreklo.»

«Ali misli tak preklic zahtevati gospod župnik? Kje ste slišali, da se to pričakuje od mene?»

«Gospodična Malka je pravila tukajle in je rekla, da, ako tega prostovoljno v nedeljo ne storite, vas gospod župnik k temu prisili ali pa vas naznani samemu gospodu knezoškofu.»

«Tako... Kje pa je gospodična Malka? Čemu se vtiha v reči, ki ji niso prav nič mari?»

«Vprašajte jo! Meni pa ne zamerite — vedno sem vas branila... Na vrtu je gospodična, ako hočete govoriti z njo.»

Svetlin je nekaj hipov premišljal. Potem pa se je odločil, da pošlje župnikovo zaupnico. Pove ji, da je njen načrt izpregledal in da ne mara, da bi prihajala Micika v kaplanijo. Šel je po hodniku in raznih ovinkih na dvorišče.

Razsežna planota tik za župniščem, posuta s peskom, je bila proti ozadju zaprta z visokim zidom, poraslim z gostim bršljikom; na desni so bili dolgi blevi za konje in govejo živino, na levi je stalo poslopje za klajo, steljo, žitna shramba, pod njo kleti, in poleg skedenj; za njimi se je razširjal velik vrt za

zelenjavo, sočivje, vse grede obrobene z ribizljem, pušpanom in rožnimi grmi. Cvetlice je bilo videti povsod. Ob zidu so rasle hruške in jablane in po kotih košati španelki bezgi.

Svetlin je zagledal Malko na vrtu ob bezgu tik ob zidu. Na stolu je sedela s knjigo v roki in ni opazila bližajočega se kaplana, dokler je ni ogovoril.

«Oh,» je vzkliknila, «nisem vas opazila.»

«Prišel sem vam samo povedat, da sem se Miciki zahvalil za njeno postrežbo. Zenske ne maram v svoji sobi. Zato naj mi že nocoj prinese večerjo cerkvenik.»

«Gospod župnik so tako odredili!»

«Vem, on in vi... A te odredbe ne sprejemam. Prosim, vzemite to na znanje!»

Malka se je ozrla naglo po oknih župnišča. Nikogar ni bilo videti. Stopila je dva koraka naprej, hipoma položila svojo roko na njegovo in se mu globoko zazrla v oči:

«Ali naj prihajam jaz k vam?»

«Vi, gospodična, bi hoteli —?»

«Da, gospod Janjo, bi, bi... Samo recite — vse vam rada storim...»

«Saj me vendar ne morete trpeti?»

«Ah, kako se motite! Nasprotno, vi ste do mene zmerom tako neprijazni in toliko, da me pogledate.»

«Sem pač samotar, pust, dolgočasen človek, ki za ženske nimam ne oči ne ušes... Morda zato ne napravim nobene karijere niti kot duhovnik; gotovo pa imam čisto vest.»

Ostro jo je pogledal in se odmeknil, da ji je roka omahnila k tem. Nikoli je ni doslej natančneje motril, in resnico je povedala, da jo je komaj videl; zdaj pa je pustil svojim očem da so tekale po njej sem ter tja, gor in dol.

Bila je visoka, bujna debeluška, izredno belopolta, velikih sivih, nekam plašnih oči in bujnih ust. Kakor kup močne posladkorjenega testa se mu je zdela, vsa mehka in brez kosti. In skoro se mu je zasmilila. Zrtev je, ki pri vsem svojem dobrem življenju ni srečna, nego kot sužnja gospodarjevih strasti izteza roko po slugi, ob katerem bi se morda odškodovala...

«Ne razumem vas,» je dejala Malka. «Zdi se mi pa, da ste zelo pretirani... Pozabljate, da je duhovnik človek kakor vsak drugi.»

CASINO DE ZAMET

Slavenski „Monte Carlo“

izmedju
Sušaka i Opatije (Abbazia)
na Jugoslavenskom teritoriju.

Svake srijede i subote
velika svečana zabava

uz sudjelovanje najboljih umjetnika
opere, operete i komedije.

Svaki dan čajanka

od 16 do 19 sati.

Dvorane otvorene

od 15 sati do 2 sata u jutro.

Paviljon „H“ 288

TOVARNA PERILA

F. VERDNIK

Vsekakor naj si
eg. trgovci in p. n.
občinstvo ogleda to
izredno fino in tr-
pežno perilo.

MARIBOR

Aleksandrova cesta 51
nasproti glavnemu hotelu.

Sortirano namizno sadje

dobavam v letošnji sezoni vsako množino. Resni
reflektanti naj pošljejo ponudbe s ceno na
upravo „Jutra“ pod „Sadje“. 4172/a

Razpis nagrade.

Za dober načrt lepakov za našo
novo „VOLTA“ - žarnice plačamo
kot prvo nagrado... Din 1000—
„ drugo „ „ „ 750—
„ tretjo „ „ „ 400—

Lepak mora izraziti, da so naše
nove „Volta“-žarnice
izvrstne kakovosti, da so kot
domači proizvod
iste vrednosti kot proizvodi inozemske
konkurence in da se odlikujejo posebno po
izvanredno majhni uporabi toka,
dolgotrajni trpežnosti
zelo močni jakosti svetlobe in
najnižji ceni.

Načrte je vposlati do 31. avgusta
1924. z navedbo imena in natančnega
naslova. Za tri najboljše načrte izplačale
se bodo gorenje nagrade.

„VOLTA“, d. d.

domača tovarna električnih žarnic
MARIBOR.

4175 a

GRAFIČNI ZAVOD

za vsa dela, spadajoča
v tiskarsko stroko

**DELNIŠKA
TISKARNA**

D. D.

Tiskarna za umetniška in na-
vadna dela v eno- ali
večbarvni izvedbi

Moderno opremljena knjigoveznica

Izdelovanje trgovskih knjig

V Ljubljani, Miklošičeva cesta 16

Vse potrebščine za strojepis.

Pisarniške opreme.
L. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ul. 6/I.

Provizijskega potnika

za različni elektrotehnični material išče elektro-
tehnična veletvrdka in sicer za območje Slo-
venije. Sposobni reflektanti, ki poznajo elektro-
tehnični material in so zmožni tudi nemškega
jezika, naj vpošijejo svoje ponudbe z navedbo
dosedanjega poslovanja, prepisi izpričeval in
sliko pod „Potnik“ na Aloma Company,
Ljubljana. 4168/a

✂ Priporočila se ✂
specialna trgovina premoga in dro
Franjo Kalan, Celje-Dolgo polje

in naznanja, da jih ima vedno v zalogi in da dostavlja ob
zahtevani uri vsako množino po najnižjih cenah na dom.
Zabukovski svetli premog, priznana prvostane
kakovosti. Fini Trboveljski premog iz rudnikov
Laško, Hrastnik, Trbovlje. Libovski premog. Ve-
lenjski lignit in kosovec, lepo izbran; dalje
bukova drva, cela, žagana, sekana in mehka. Za
solidno in točno postrežbo se jamči. 4067/a

POZOR! POZOR!

ZA MAL DENAR

si lahko vsakdo zgradi hišico iz

„SEIDEL“ sistema.

Ker je ta način zidanja najcenejši in najpraktič-
nejši, vlada za to največje zanimanje. Vprašajte
pri stavbenem podjetju **JAKOB ACCETTO**
SIN, Ing. Viktor Accetto in drug, Ljub-
ljana, Tabor 2. 4126/a

Lastni paviljon na sejmišču!!!

POZOR! POZOR!

Šentjanski
premog

vseh vrst in vsako množino, v
čisto opranem stanju nudi, za ta-
kojšnjo dobavo

Prodajni urad šentjanskega premogovnika

AND. JAKIL

Ljubljana, Krakov trg 10

1018-a

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

DUNAJSKA CESTA št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVE Din 18,300.000

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd